

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Årsskrift '98

Haslev Seminariums Elevforening

Årsskrift 1998

Haslev Seminariums Elevforening

78. årgang

*Redigeret af Jens Thøsing Andersen og
Kurt Gammeltoft*

Redaktionsudvalg:

Jens Thøsing Andersen, ansv. redaktør

Kurt Gammeltoft

Omslag og tilrettelæggelse:

Ingelise Flensborg

Korrektur:

Elna og Aksel Jensen

Repro og tryk:

HellasGrafisk ApS, Høsløv

Omslaget:

Ingelise Flensborg; »Turn around«

*Seminariets medarbejdere
ønsker alle en glædelig jul og et godt nytår.*

Indhold

4	I Hjerterne begynder ... Finn Erik Larsen	28	Streger til et portræt af Vorherre Helge Ankjær Andersen
7	Bestyrelsens hilsen Jens Steffensen	33	Jubilæumsdag på Haslev Seminarium Svend Arne Jensen
8	Dimittender 1998	36	Nyansatte
11	Årets gang – studieåret 1997/98 Finn Erik Larsen	38	Skolebyen Haslev Bent Schmidt
13	Folkeskolens udfordring Henrik Christiansen	40	»Stævnet 1928« Olga Torsbakke
15	Vi har jobs, forventninger og forhåbninger til de nye lærere Henning Jensen	42	Oplevelser fra Sydslesvig H. Lassen Jørgensen
17	Den Pædagogiske Diplommuddannelse på Haslev Seminarium Mie Schouborg	44	Løgumkloster-krønike 1998 Gunnar Jensen
19	Poseidonprojektets start Leif Vejrbæk	47	Byggeriet af festsalen Inger og K.F. Brondbjerg
22	The Demeter Study Forum Mette Vedelsby	48	»Et arbejdsliv« Ernst Arne Nielsen
24	Hvorfor er her så stille? – om en studietur til Sverige Klara Aalbaek Korsgaard	50	Mindeord
		53	Årsberetning 1998 Jakob H. Zeuthen
		54	Regnskaber for 1997-98

I Hjerterne begynder ...

af rektor Finn Erik Larsen, Haslev Seminarium

»I hjerterne begynder
al visdom, alle ynder.
Fra vore pulse springer
til fodsål og til finger
den rytme, som blir
dans.«
(1. vers af sang af
Thorkild Bjørnvig –
1984)

Den har vi sunget af og til. Den er lidt vanskelig i melodien. Den klinger godt. Den giver en appel til rytmen i os. Når lærere bliver færdiguddannet er der tradition for, at rektor holder en dimissionstale. Er det en tale, der betyder noget? Det afgør I nu. Det er ganske klart, at på en dag, hvor der sendes 88 nye lærere ud i den danske skoleverden, så er rektor glad og stolt. Særlig glad fordi I er meget velfunderet i jeres fremtidige virke i skolen eller hvor I nu skal hen. Så vidt jeg ved, har I alle et arbejde efter uddannelsen. Tiderne er igen skiftet, så nyuddannede lærere kan vælge skole og arbejdssted. Den situation er god for skolen. Det betyder, at skolen skal oppe sig.

Skolen skal modtage de nye lærere på den rigtige måde. Skolen skal modtage jer som ligeværdige kolleger. Skolen skal give jer særlig gode arbejdsvilkår i de første år. I skal undervise i de fag, I føler jer kompetente til at undervise i. I skal så vidt muligt have team-samarbejde med de bedste af de erfarne kolleger på skolen. I skal under alle omstændigheder stille krav til skolens leder og til skolebestyrelsen, og I skal ikke finde jer i at få tildelt en klasse eller en elevgruppe, som den mere erfarne lærer kunne klare langt bedre. Hvert år er der et stort antal nyuddannede lærere, som opgiver arbejdet i skolen, fordi skolen gav dem et forkert begynderarbejde i skolens krævende verden. Det er både sørgeligt og trist at miste gode unge lærere på denne måde i en tid, hvor der er så hårdt brug for lærere. Børnetallet stiger fra år til år. Ja, med 100.000 flere i de kommende år i skolen. De mange ældre lærere på min egen alder begynder snart at lade sig pensio-

ner, hvis ikke de allerede er slidt op. Jamen hvad er det dog for nogle ting at bringe frem på en festdag for 88 nye lærere fra Haslev Seminarium? Det kan jeg da ikke være bekendt. Nej, men det ville være falsk at fortælle, at folkeskolen mange steder har glemt evnen til at modtage nye kolleger. Tænk på i hvor mange år man mange steder slet ikke har haft brug for nye lærere. For ti år siden fyrede man de unge! I som sidder her er så dygtige, så fulde af livsmod og inspiration, så forventningsfulde og så ivrige efter at komme i gang. Der er så hårdt brug for jer. I er vokset op med de begreber for undervisning, der nu præger folkeskolen. I er fortrolige med de informations-teknologiske krav, samfundet stiller til alle undervisere i det danske uddannelsessystem. I har været prøveklude for Haslev Seminariums vilde visioner om at være i front på IKT-området. I har været prøveklude for vores internationale ambitioner. Med andre ord: I har været med

»En blomstervase til seminariet«. Montage af liniehold i Billedkunst 94. Dimitterede 1998.

til at sætte dagsordenen for dansk læreruddannelse. Og samtidig med at I er færdige med læreruddannelsen, begynder vi på en helt ny uddannelse

af lærere til august. Mon ikke I skal tage det som et tegn på det, der præger ethvert samfund i dag? Omstillingshastigheden stiger og stiger. Det kræver en

god kondition. Efter min bedste overbevisning, mener jeg, at I er i besiddelse af den. Det kræver også en god kondition at erkende, at teori, praktik og en solid faglig viden ikke er tilstrækkelig til at være lærer i praksis. Hverdagen på en skole er anderledes, når du har ansvaret og er alene. Jeg ønsker for jer alle, at I må finde kolleger, skoleinspektører og skolebestyrelser, som forstår den nye lærers situation, så de forholder sig aktivt til denne overgangs-problemstilling og ikke stikker halen mellem benene.

Ulf Stark fra Sverige har skrevet en børnebog, som har titlen »Lille« Den handler om en far, som bygger modelbiler med sin søn Tomas. Pludselig stiller sønnen spørgsmålet: Hvorfor leger voksne aldrig? Efter at sønnen er kommet i seng tænker faderen over det, og da han ser et stjerneskyd ønsker han, at han kunne blive lille – bare én gang. I skal ikke ønske jer det. Timing-en går altid gal. Denne far bliver så lille, at han er som sin søns lillebror. Men det er vel heller ikke det børn har brug for i en tid, hvor veluddannede travle forældre opfører sig som bedsteforældre. Koste hvad det vil, så skal det være hyggeligt. Tænk kun at få forkælelse og ingen krav. I sidste nummer af Alt for Damerne kaldes fæno-

menet »serviceforældre«. Kan man byde sit kompetente barn det?

Det barn som ikke har pligter har heller ingen stolthed. Derfor er det så hårdt arbejde at være i folkeskolen. I er måske nogle af de første, der stiller krav til et barn. Barnet opgiver ikke sine privilegier uden kamp. Det kan blive usikkert og bange, men det er den eneste vej.

Mødet med folkeskolen bliver barskt.

Der er jo også kollegerne. Vid at I – selv om I er knalddygtige – ikke har 30 års erfaring i overlevelse. Respekter de gamle for det de kan og vær ikke forbavsed eller kæphøje, fordi I kommer med 4 års studier, mens nogle af de gamle kun fik 2 1/2 år på seminariet i sin tid.

Vid at børnene også kun går i 1. klasse eller i 10. klasse én gang. Skolen er ny hvert år selv om der slæbes gamle vaner og forventninger med fra år til år.

De fleste af jer er mere jævnaldrende med eleverne end med kollegerne. Sådan var det sjovt nok også i 1968. Der var stor lærermangel dengang.

Stil krav – og find ud af, hvornår du selv trænger til et pustehum. Tag det sammen med eleverne. De kan også være stressede. Tag en snakketime – en leg – og stil så igen krav til dig selv og til dine elever.

Måske kan du – uden at blive lille – genopleve barnets og den unges sårbarhed – og vilde styrke. Du vågner ikke kl. 6 med ben, der spjætter af energi. Du får ikke barnets friske sanser, der gør det umuligt at drikke morgenkaffe og ryge en morgenmøg (som Ulf Stark skriver i bogen »Lille«). Men 5 dage om ugen kan du møde livet med al ungdoms kreative intelligens og deraf følgende ballade.

Hvorfor citerede jeg 1. vers af »I hjerterne begynder« til at begynde med? Det skal der nok være nogle der tænker.

Jo, nu skal du høre. I hjerterne begynder al visdom. I skal have hjertet med. Hjertet banker en puls. Livet har en rytme. Ikke én rytme – men varierende rytmer. Ved at lytte til hjertets puls, kan du altid huske at få det uforudsete med på en menneskelig måde. Det sker altid i undervisningen. Det sker altid med børn og unge. Det uforudsete. Vi lærte det ikke på seminariet. Vi mødte det ikke i praktikken. Vi ved det ikke. Og det sker alligevel.

Her kommer dit hjerte, som føder din puls, som en gave til dig. Minder dig om livets forskellige rytmer og giver dig evnen til at klare det uforudsete. Faktisk er det budskabet i det kristne evangelium. Hjertets puls er din påmindelse om Ska-

berens kraft ind i denne verden. Selv en lærer kan komme til kort. Det kommer du aldrig i Guds univers. Der er du betydningsfuld og omfattet af kærlighed og omsorg. Pulsen i dig forplanter sig til finger og fodsål. Lad dit liv som lærer blive som en dans, hvor du er i stand til at bruge hoved, hænder og fødder. Svinge dig rundt i livets maneger og give danske børn og unge noget af dig selv. Du kan i virkeligheden kun formidle noget, der ligger dig på hjerte. Og så er vi tilbage igen.

Find rytmen i dansen, i skolen og i hjertet.

Til lykke med jeres lærereksamen. Til lykke med den opgave, som I skal til at tage fat på.

Tak for nogle gode og spændende år. I vil om nogen årgang blive husket for stor beredvillighed for at få de fælles glæder frem i seminariets hverdag. Tak. Seminariets formand Jens Stefensen er blevet forhindret i at komme i dag. Jeg skal bringe en varm hilsen fra bestyrelsen og ønske hjertelig til lykke.

Jeg fristes til at slutte med ordene »Carpe Diem« – Grib dagen! På gensyn.

Bestyrelsens hilsen

af bestyrelsesformand Jens Steffensen

Da jeg ikke kunne deltage i dimissionsfesten den 27. juni, og da min hilsen til årets dimittender samtidig er bestyrelsens hilsen til årsskriftets læsere, vil jeg denne gang lade min indledning ved et af vore bestyrelsesmøder være min hilsen, idet jeg finder det vigtigt, at vi bestandigt besinder os på, hvordan Haslev seminarium med åbenhed kan møde tidens mange udfordringer.

Salme 139. 1-10.

Den uværdige debat, der har været ført om de fremmede iblandt os, afslører, at vort samfund er ved at blive fremmedgjort for sin egen kulturbaggrund. Så bliver man rodløs og bange for at møde mennesker, der har rod i en anden kultur og andre religioner. Såvel maxismens humanisme som den liberale markedsøkonomis materialisme er lige åndsforladte. Og

hvis det kun er det, vi bygger på i vort samfund, går det galt. Det var allerede den gamle hedenske tænker, Platon, der levede 447-327 før vores tidsregning, der sagde: «Det er lettere at bygge en stad i mørke, end det er at bygge et folk uden religion». Det kristne menneskesyn og de åndelige værdier, det har skabt i vor historie, er de væsentligste faktorer i vort kulturgrundlag. Det er det, denne lærerskoles virke hviler på. Og det er, når alt kommer til alt, det allervigtigste.

Det står ikke i modsætning til eksakt viden og dygtighed – tværtimod. Men forankring i vor egen kulturbaggrund er så meget des mere nødvendig i en tid, hvor internationalisering strømmer ind over os, og indtryk fra hele verden tvinger os til stillingtagen. Men hvordan skal man kunne det, hvis man ikke kender sin egen og sit eget folks historie og religion? Derfor er det især vigtigt for et seminarium, der uddanner lærere til at oplære børn og unge, at give de studerende vi-

den og kundskab om vort folks fundament, så nye slægter med åbenhed og fornødent frisind kan tage fremtidens udfordringer op.

Og kernen i kristendommens fundament er Guds kærligheds åbenbaring i Jesus Kristus. Den kendsgerning rokkes aldrig trods alverdens omskiftelser.

Nye studerendes arbejde fra praktisk-musisk uge.

Dimittend

Anja Kruse Lauridsen,
 København
 Anja Maria Hansen, Nivå
 Anne-Katrine Andersen, Valby
 Anni Sten, Haslev
 Berit Christina Jakobsen, Haslev
 Birger Kirstein Pedersen,
 København
 Bodil Skouboe Hansen,
 Store Heddinge
 Charlotte Ferenkamp Larsen,
 Haslev
 Charlotte Flaskager Hansen,
 Haslev
 Christian Frimann Nielsen,
 København
 Christian Kobbarnagel,
 København
 Christina Bjældager, København
 Christopher Kjær, København
 Clara Arup Fischer, Frederiksberg
 Claus Barfoed, Køge
 Daniel Stilhoff, Haslev
 Dorte Thomsen, Roskilde
 Dorthe Andersen, Holme-Olstrup
 Elly Rasmussen, Tureby
 Erik Rasmus Mansø, Næstved
 Erni Nielsen, Haslev
 Eva Bouazza, Næstved
 Hanna Kiel, Ishøj
 Hans Holger Jørgensen, Haslev
 Heidi Clifford Koch, Haslev

Heidi Sørup Jepsen, Køge
Helene Lund Højmoser, Haslev
Helle Nielsen, Ringsted
Helle Svan Hansen, Køge
Helle Vaabengaard Pedersen,
Haslev
Henriette Aalund, København
Henriette Holde Jørgensen,
Haslev
Henriette Lenier Olesen, Haslev
Henrik Clemen Boysen, Næstved
Hjørdis K. Dreijer, Haslev
Hülya Ucar, Haslev
Inger Holst Madsen, Borup
Irene Koza, Solrød Strand
Ivan Clement Elverlund, Haslev
Jacob Birkemose Larsen,
København
Jane Gregersen, Haslev
Jeanette Bjerking, Haslev
Jette Elverdam, Rude
Jette Hartman Nielsen, Haslev
Jørgen Lyck Hansen, Haslev
Karen Lise Due, Haslev
Karen Lykke Larsen, Næstved
Karina Christiansen, Slagelse
Karina Malene Pedersen,
Haslev
Karina Skjold Petersen,
København
Kathé Lisbeth, København
Kenneth Simsby, Haslev
Kim Harbo Ludvig, Køge
Kirsten Hansen, Haslev

Kirsten Inge Johansen,
Solrød Strand
Kitt Karina Lønberg Elhegn,
Ringsted
Klaus Søndergaard Pedersen,
Haslev
Kristine Barsøe Lauritsen,
København
Lars Mogens, Lottrup
Lars Sune Giversen, Haslev
Lasse Dalén Andersen, Haslev
Lasse Jarmer, Ølen
Lene Larsen, Hårlev
Linda Maria Trasbo, Haslev
Lisbeth Fredberg Uysal, Køge
Liss Egebjerg Dietz, Herlufmagle
Lotte Jarne Larsen, Næstved
Lotte Rue Larsen, Køge
Lotte Tofte, København
Malene Borchert Hørstedt, Haslev
Malene Hansen, Holme-Olstrup
Malene Zangenberg, Haslev
Maria Malene Erichsen, Haslev
Marianne Kroner, Greve
Marianne Torp Wismer-
Pedersen, Roskilde
Marlene Dorthe Blangs Sørensen,
Køge
Mette Dige, København
Mette Goth Hartmann, Køge
Mette Oldhøj Olsgaard,
Store Heddinge
Michael Fuglede Appel,
Lille Skensved

Michael Gynther Koustrup,
Næstved
Michael Hegnet Andersen, Køge
Michael Wederking Nielsen,
Næstved
Mie Herbert Christensen,
Ringsted
Mie Hornbek Søndergaard,
Næstved
Mike Gøtje, Slagelse
Morten Kjær Laursen, Køge
Morten Koefoed Olsen, Haslev
Myrna Jacobsen, Haslev
Nanna Madum Jølf, Næstved
Nete Koch, Taastrup
Niels Jacob Rasmussen, Ringsted
Nikolaj Schomacker, København
Pernille Brandborg, Greve
Pernille Refsbæk Poulsen, Køge
Peter Carstensen, Haslev
Preben Anders Christensen,
Haslev
Rasmus Enkegaard, Haslev
Rikke Falkenberg, Køge
Rikke Hansen, Køge
Sakaris Dimon, Haslev
Signe Christine Stripp,
København
Søren Fini Christensen, Næstved
Thomas Kjæhr Faaborg, Uldum
Tina Hermann, Haslev
Torben Boye Pedersen,
Solrød Strand

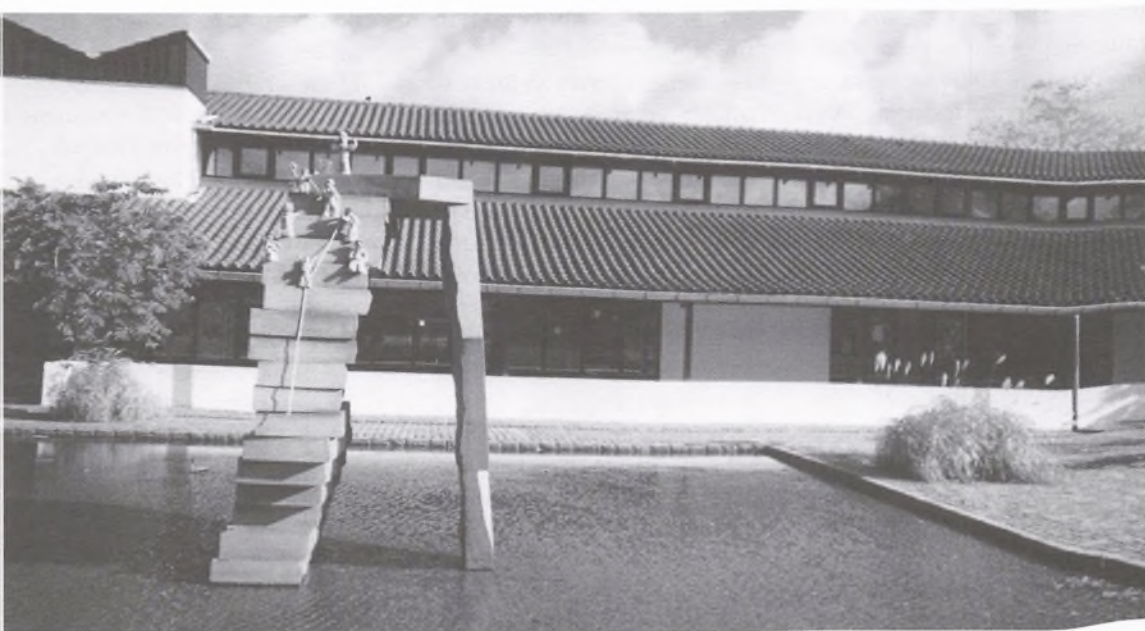
Årets gang – studieåret 1997/98

af rektor Finn Erik Larsen

I august 1997 blev der sat rekord på seminariet. 214 nye lærerstuderende blev optaget, og på voksenunderviseruddannelsen begyndte omkring 40 studerende. Historien har gentaget sig i 1998, hvor 220 er optaget på læreruddannelsen, 30 optaget på voksenunderviseruddannelsen og 12 på en ny pædagogisk diplomuddannelse.

Med den vækst har vi igen været nødt til at ansætte nye lærere. I 1997 ansatte vi 9 nye lærere. I 1998 har vi ansat Lars Arndal til dansk, Niels Erik Borges til historie/samfundsfag, Peder Flansmose til matematik og Erik Torm til Skolen i samfundet. I 1997 flyttede vi fra de lejede lokaler på Tingvej. Seas skulle sælge bygningen, som i dag hu-

ser Haslev Produktionsskole. I stedet har seminariet lejet sig ind i DTU-Sydsjælland, som det tidligere Haslev Teknikum nu hedder. I 1997 overtog DTU Lyngby uddannelsen i Haslev. I 1999 lukker uddannelsen i Haslev. Alt samles i Lyngby, og seminariet er sagt op. Vi forsøger ihærdigt at få lov til fortsat at være i bygningskom-

plekset, som ejes af staten. Vi har voksenunderviseruddannelsen fast placeret der og desuden har vi liniefaget fysik/kemi og en række af læreruddannelsens øvrige fag. Skolen fungerer endnu med kantine og andre servicefunktioner. Det bliver spændende at se, hvad vi kan skrive om den sag i 1999.

Årets gang på seminariet har været meget præget af, at vi skulle begynde med en ny læreruddannelse i august 1998.

Det betød, at alle fag skulle starte forfra med at udforme studieordning. Denne gang baseret på centrale kundskabs- og færdighedsområder på samme måde som folkeskoleloven blev udformet i 1993. Lærergupper har arbejdet meget med dette område hele 1997/98, og en styregruppe bestående af studerende, lærere og ledelse har forsøgt at samle og koordinere det hele. Uddannelsen kom i gang i 1998, men den endelige studieordning kommer først ud samtidigt med årsskriftet. Vi kunne simpelthen ikke nå det inden studiestarten, så vi følger en foreløbig udgave af studieordningen.

I 1997 blev seminariet udnævnt til at være med i Undervisningsministeriets Poseidonprojekt, som handler om at fastsætte en strategi- og handleplan for informations- og kommunika-

tionsteknologien (IKT). Også dette arbejde har krævet en ekstra indsat fra lærere og studerende. Men her har vi fået tilskud til en projektleder. Denne projektleder er seminarieadjunkt Leif Vejebak.

På kommunalt plan er vi involveret i Agenda 21 projektet. Seminariets repræsentant i dette arbejde er seminarielektor Niels-Erik Hybholt, som er kendt fra naturture, miljøengagement o.m.m.

Desuden deltager seminariet i kvartalsmøder med de øvrige »voksenskoler« og kommunens borgmester og kommunaldirektør. Sammenholdet er stort. Vi må stå sammen for at sikre, at Haslev stadig kan være en fremtidsorienteret skoleby.

I november havde vi første caféaften med en debat- og teatergruppe, som hedder Opgang 2. Tilslutningen var fin, og kort tid efter i december afholdt vi den traditionsrige julemusikcafé, hvor alle vore mange musiktalenter er på banen. Til disse aftener kommer der så mange studerende, at vi næsten ikke kan være i festsalen.

Den tredje caféaften fandt sted i februar, hvor vi havde besøg af Iversen band. / unge mænd fra Tyborøn med en stærkt kristent bekendende sangrepertoire.

I januar og februar deltog vi sammen med de øvrige 17 se-

minarier i uddannelsesmessen »Porten til fremtiden«, som blev afholdt i Bellacenteret i København og i Dr. Margrethehallen i Fredericia. Som en ekstra krølle drog et hold studerende til Fredericia for at optræde med 5 musikalske stykker, de lige havde opført på seminariet ved det praktisk/musiske forløb på 1. årgang. Det var helt fantastisk. Hallen i Fredericia gyngede, og alle boder tømtes, for at publikum kunne samles om vore studerende, som optrådte yderst professionelt. Tænk at det nu er slut med musik, idræt og billedkunst på grunduddannelsen. Den nye læreruddannelse består af 4 liniefag og lidt pædagogiske fag. Så det er noget helt andet.

Et meget frugtbart år sluttede med en fantastisk dimissionsfest lørdag den 27. juni 1998 på græsplænen ud for festsalen. Der var mere end 450 gæster, som overværede, at 90 nye lærere drog af sted fra Haslev Seminarium. Desuden blev 22 personer færdige med voksenunderviseruddannelsen.

De nye lærere forærede seminariet en bænke med bord til parken, og så var der spisning for 250 mennesker i festsalen.

Folkeskolens udfordring

af borgmester Henrik Christiansen, Roskilde Kommune, dim. Haslev Sem. 1961

Den store udfordring i disse år for lærerne og for kommunerne er at gennemføre den nye folkeskolelov fra 1993 i praksis.

Det skulle jo nødig gå, som da jeg som seminarieelev i slutningen af 50'erne kom »på græs« som »førstelærer« i en treklasset landsbyskole i en sognekommune, hvor man fortsat diskuterede, hvordan man skulle gennemføre folkeskoleloven af 1937.

Selv om det ind i mellem, når man følger diskussionen om den danske folkeskole i medierne skulle tro, at vi også i dag har meget svært ved at leve op til de forventninger, som lovgivningen lægger op til.

Derfor er det også glædeligt, at der lægges op til en mere samordnet indsats såvel centralt som lokalt for at udvikle folkeskolen.

Danmarks Lærerforening, Kommunernes Landsforening og Undervisningsministeriet er indgået i et forpligtende samarbejde, som netop med afsæt i den nye folkeskolelov skal føre folkeskolen ind i det næste årtusind.

Under overskriften, Folkeskolen år 2000, har samarbejdet sat fokus på 8 områder, som tilsammen har stor betydning for skolens udvikling.

Man kan sige, at der lægges op til en fælles indsats for at udvikle Folkeskolen på 3 niveauer:

1. De fælles nationale rammer, som fastlægges af Folketinget og undervisningsministeren.
2. Den enkelte kommunalbestyrelses overordnede ansvar for det kommunale skolevæsen.
3. Den enkelte skoles ansvar for at undervisningens kvalitet er tilfredsstillende.

Som inspiration til og oplæg for arbejdet med 8 punkts-programmet er der centralt fra udarbejdet en projektplan og statusmateriale til brug for kommuner og skoler.

Dette materiale er i form af en startpakke udsendt til alle involverede parter i efteråret 98. Med 8-punkts-programmet er der lagt op til en kæmpe indsats såvel i den enkelte kommune som på den enkelte skole.

Efter min opfattelse er der med de 8 indsatsområder lagt op til

en meget ambitiøs satsning for at forbedre og udvikle den danske folkeskole.

Det skal først og fremmest ske lokalt, og det kan kun nås, hvis det sker i et samarbejde mellem elever, forældre, lærere, pædagoger, skoleledelse og kommunale myndigheder (såvel administrativt som politisk).

Men den helt afgørende forudsætning for at kunne gennemføre 8 punkts-programmet er den daglige indsats, som folkeskolens lærere og ledelse yder. I den sammenhæng er det ikke mindst spændende, hvordan de kommende overenskomstforhandlinger forløber. En smidiggørelse af den nuværende tjenestetidsaftale er således i høj grad påkrævet.

En forudsætning for gennemførelse af 8 punkts-programmet er også et fortsat øget samarbejde mellem lærerne om arbejdets tilrettelæggelse, som det bl.a. har givet sig udtryk i de to tjenestetidsforsøg, som er gennemført i skoleåret 97-98 i Nyborg og Aalborg.

I Roskilde er vi allerede godt i

gang med målstyringsforsøg og kvalitetsudvikling af skolens indhold.

Som særlige indsatsområder udover de basale kan nævnes, at vi i Roskilde lægger vægt på at styrke elevernes økologiske bevidsthed og at øge elevernes forståelse for sociale og kulturelle sammenhænge nationalt og internationalt.

Vi har i mange år prioriteret udviklingsarbejder i Folkeskolen højt og er naturligvis parate til at indgå i det fælles 8 punktsprogram ud fra vore lokale forudsætninger.

Da vi i de kommende 10 år skal skaffe plads til godt 30% flere elever end i dag, er det i sig selv en udfordring at skaffe lokaler til såvel undervisningsbrug som til SFO.

Byrådet har da også igangsat en skoleudbygningsplan, der kræver meget store investeringer på en række skoler.

Derudover skal vi bygge en ny skole. I samarbejde med undervisningsministeriet er vi derfor ved at forberede en stor arkitektkonkurrence om, hvordan Fremtidens skole skal indrettes. Resultatet af denne konkurrence skulle gerne være, at Roskilde får en ny fremtidssikret skole, og at landets kommuner kan få erfaringsgrundlag og inspiration, når der skal bygges nye skoler igen efter så mange års pause.

Udfordringen i de kommende år er derfor for os i Roskilde som for landets kommuner i øvrigt at forny og udvikle såvel skolens rammer som dens indhold.

*Henrik Christiansen
Lærereksamen 1961
Lærer ved Roskilde Skolevæsen fra
1961-73
Skoleleder i AOF-Roskilde
1973-85
Borgmester fra 1986
Medlem af KL's bestyrelse
Og næstformand i KL's udvalg
vedrørende Folkeskolen
Medlem af Folkeskolerådet
og Bestyrelsen for Danmarks Lær-
erhøjskole*

Vi har jobs, forventninger og forhåbninger til de nye lærere

af borgmester Henning Jensen, Næstved Kommune, dim. Haslev Sem. 1970

Folkeskolen er i disse år og vil også fremover være under forandring. Nye ord og begreber bliver konstant en del af skolens hverdag. Forældrenes bevidsthed om deres børns skolegang og dermed forventningerne til skolen er langt større end tidligere. Skolen er året rundt i mediernes søgelys, og den har helt naturligt politikernes bevågenhed.

Folkeskolen År 2000, indsatsområder, kvalitetsudvikling, Folkeskolens kerneydelse, undervisningsdifferentiering, virksomhedsplaner, Den virtuelle Skole, Leg og Læring, tidlig sprogstimulering, lærerteams, intern supervision, pædagogiske servicecentre, IT, serviceklarationer og brugertilfredsnessundersøgelser er allerede kendte ord og begreber i dagens skole. Nogle er indarbejdet, andre er ved at blive introduceret, og helt nye er på vej.

Folkeskolen i det nye årtusinde vil være en skole i stadig forandring og med nye udfordringer. Læreren opgave og rolle vil også være i stadig udvikling.

men kerneydelsen er uændret: »at udvikle den enkelte elevs talenter mest muligt og samtidig skabe hele mennesker med forståelse for de værdier, der er grundlaget for vort danske demokratiske samfund«.

At fastholde eleven i centrum og samtidig honorere de stadig stigende krav bliver udfordringen for fremtidens lærere. Det forventes, at de viser åbenhed over for omgivelsernes krav og forventninger og bruger deres

faglige pædagogiske kompetencer til – i samarbejde med hinanden – at skabe undervisnings- og læringsmiljøer, hvor eleverne trives og udvikler sig både fagligt og socialt.

Der er store forventninger til de kommende nye lærere, og skolerne glæder sig til at tage imod jer. Elevtallene er stigende, og der bliver brug for mange nye lærere. I kommer på skoler, der allerede nu summer af pædagogiske aktiviteter, og hvor udviklingsprojekter og særligt tilrettelagte undervisningsforløb mere er reglen end undtagelsen. I vil arbejde i teams, hvor jeres nyerhvervede viden om de nyeste undervisningsmetoder kombineret med mange års erfaringer vil kunne danne grundlaget for gensidig inspiration til planlægning og gennemførelse af undervisningsforløb, så I i fællesskab og i samarbejde med forældrene og det omgivende samfund kan sikre, at børnene når de opstillede mål.

Det forventes, at lærere samarbejder og kan bruge teamets in-

Nye studerendes arbejde fra praktisk-musisk uge.

dre dynamik og resurser til at skabe gode undervisnings- og læringssituationer. Det forudsættes endvidere, at I som nye lærere har en veludrustet pædagogisk rygsæk, hvor I kender værktøjerne og via jeres praktik har erfaret hvilke værktøjer, der er bedst for den enkelte i undervisningssituationerne. At I kan differentiere undervisningen ved forskellige metoder og derved opnå, at næsten alle elever engageres og motiveres er en naturlig forventning. At kunne skabe rammer og være normdannende samtidig med at have øje for klassens sociale relationer med rum for forskellighederne kendetegner den gode lærer, der selvfølgelig også formår at skabe gode relationer til forældrene.

I vil møde elever, der kan læse, før de kommer i skole. Det bliver en ny udfordring for læringsprocessen og jeres pædagogiske kompetencer.

Internationaliseringen er på vej. Internettet har nedbrudt kendte grænser, og hele verden kan nås fra klasseværelset. Informationerne strømmer ind i lokalet, og det er en større udfordring at vælge fra end til. Den virtuelle Skole er den nærmeste fremtid. Eleverne kan og vil som en naturlig del af deres verden anvende IT, og det forventes, at alle nye lærere også kan anvende IT – både personligt og i undervisningen.

I informationssamfundet forventes fremtidens lærere at udvikle og skabe rum for dialogen og den menneskelige interaktion. Læreren forventes at være bærer af værdi- og dannelsesbegreberne og samtidig fremme elevernes følelsesmæssige intelligens – de bløde værdier. Undervisningen vil både være til hjertet og til hjernen. Nøgleord som engagement, motivation og lyst til læring bliver i

fremtidens skole afgørende for elevernes udvikling. Og glem for alt i verden ikke livsglæden: sang, leg og dans går aldrig af mode!

Der vil være forventninger om, at I kan synliggøre holdninger og værdier og kan markedsføre disse og samtidig selv leve op til dem.

Samfundet forandrer sig, forældres vilkår forandrer sig og arbejdsmarkedets krav til eleverne forandrer sig. Det at være lærer i fremtidens skole vil være at begive sig ud i en livslang udviklings- og uddannelsesproces. Det kræver, at lærerne hele tiden søger nye udfordringer i form af efteruddannelse, læring på jobbet og jobudvikling. Udfordringerne er mange og spændende, og som tidligere studerende på Haslev Seminarium ved jeg, at I får et godt udgangspunkt. Jeg glæder mig til at se mange af jer på skolerne rundt om i Danmark og ikke mindst i Næstved Kommune.

Den Pædagogiske Diplomuddannelse på Haslev Seminarium

af Mie Schouborg, lektor v. Haslev Seminarium

Fra 1 august 1998 udbyder Haslev Seminarium i lighed med andre seminarier inden for rammen af bekendtgørelse om åben uddannelse fra 1993 den pædagogiske diplomuddannelse.

Diplomuddannelsen er altså en åben uddannelse, og den er normeret til et år. Den kan imidlertid tages som et deltidsstudium, således at det vil være muligt at passe et arbejde ved siden af. Undervisningen er af samme grund lagt om eftermiddagen.

Baggrunden for etableringen af den pædagogiske diplomuddannelse kaldet PDuddannelsen er ønsket om at imødekomme det behov for videreudvikling i forhold til en eksisterende mellemlang videregående uddannelse, som findes på mange steder i disse år. PD uddannelserne skal ses som et forsøg på at skabe et overskueligt system i det væld af uddannelser, som retter sig mod videreudvikling af f.eks. lærere, pædagoger, sygeplejersker, socialrådgivere og andre.

Forudsætningen for optagelse på PDuddannelsen er enten en afsluttet læreruddannelse, en bachelorgrad eller en eksamen på et andet tilsvarende niveau. Formålet med PDuddannelsen er at give studerende med praktisk erhvervs erfaring indsigt i et pædagogisk specialområde og at sætte dem i stand til at løse pædagogiske problemstillinger i offentlige og private virksomheder ved kritisk anvendelse af specialrådets teorier og metoder (Bekendtgørelsens § 2.)

I hele PD komplekset indgår 3 typer af uddannelser nemlig: overbygningsuddannelser, funktionsuddannelser og suppleringsuddannelser, som hver har deres særlige udformning. Uddannelsens mål, indhold og eksamensbestemmelser er ens over hele landet.

Overbygningsuddannelserne er baseret på liniefagsniveau og giver mulighed for yderligere fordybelse. Forudsætningen er derfor blandt andet, at de studerende har en liniefagseksamen eller tilsvarende forkundskaber i det fag, som de ønsker at studere.

Funktionsuddannelserne retter sig i særlig grad mod bestemte job og funktionsområder, hvor der kræves særlig ekspertise. Det kan f.eks. være områder som undervisning af tosprogede børn, skoleledelse, skoleudvikling, specialundervisning, læsning eller ledelse inden for andre institutioner end lige skolen. Overbygnings- og funktionsuddannelserne er opbygget af fire studieenheder. To faglige (studieenhed I og II), som hver fylder

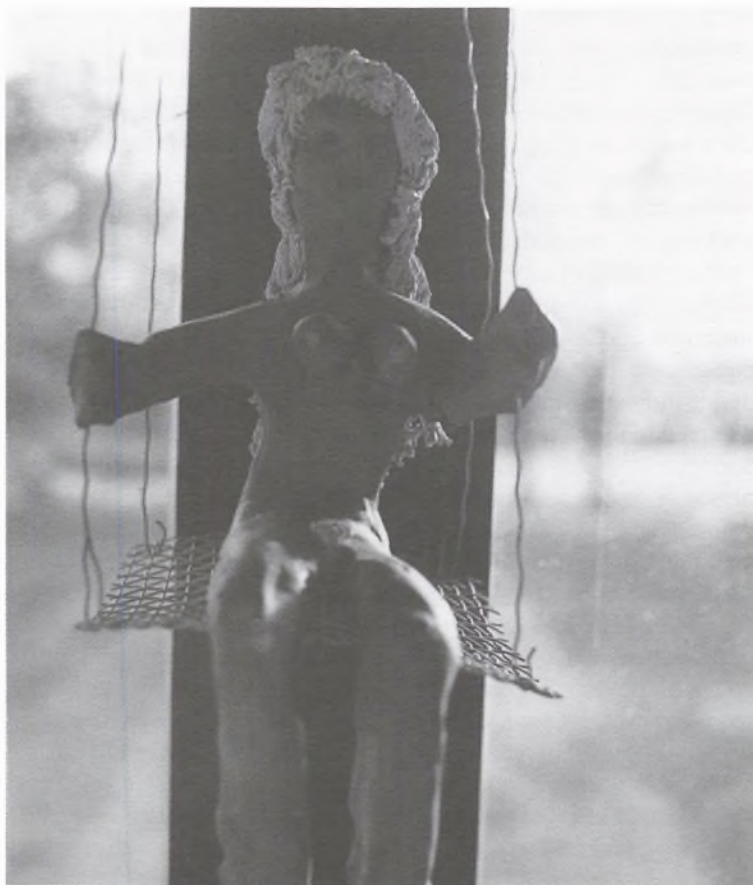

25% af et studieårsværk, en pædagogisk-psykologisk-didaktisk del(studieenhed III) og en fordybelsesdel(studieenhed IV), som også hver optager 25 % af et årsværk.

Suppleringsuddannelserne oprettes i tilknytning til læreruddannelsens eksisterende liniefagsrække. Denne studieretning indeholder ud over studiet af det enkelte fag også de ovenfor nævnte studieenheder III og IV. På Haslev Seminarium tilbyder vi diplomuddannelsen fordelt over to – fire år. Der er pr.1.august 1998 optaget ti studerende. Nogle af disse går i gang med suppleringsuddannelsen, og alle går i gang med studieenhed III, altså den pædagogisk-psykologisk-didaktiske del. På denne del er der 90 undervisningslektioner i løbet af året. Disse er delt ligeligt mellem tre lærere, således at seminarielektor Birgit Bruun tager sig af den psykologiske del, seminarielektor Carla Tønder Jessing tager sig af pædagogikdelen, og seminarielektor Mie Schouborg dækker didaktikdelen. Vi glæder os alle tre til den udfordring, der ligger i at skulle undervise PD studerende. Det er værdifuldt samarbejds mæssigt, men også fagligt, bl.a. fordi PDuddannelsen er forskningsrelateret, idet den ikke blot er tænkt som en uddannelse der hviler i sig

selv, men også som en indgangsuddannelse til videregående kandidatstudier på f.eks. Danmarks Lærerhøjskole og andre højere uddannelser. Hvis nogen er interesseret i at vide mere om PDuddannelsen, er man velkommen til at rette henvendelse til seminariets efteruddannelsesafdeling ved PDleder Svend Arne Jensen.

»Op i gyngen« – fra praktisk-musisk uge 1998.

Poseidonprojektets start

af Leif Vejbjerg, pæd. IKT-leder

Denne artikel beskriver arbejdet med Poseidonprojektet på Haslev Seminarium i det forløbne studieår og giver et blik ind i næste studieårs arbejde med IKT-integrationen.

I januar 1997 fik Haslev Seminarium en forespørgsel om at deltage i Undervisningsministeriets Poseidon projekt (en udførelsesbeskrivelse af projektet kan ses på:

<http://www.poseidon.uvm.dk>).

Projektets formål er:

Gennem opbygning af en erfaringsbaseret metode-bevidsthed at etablere en tradition for at udarbejde og gennemføre IT-strategier (IT betyder informationsteknologi og dækker enhver anvendelse af edb, senere har man fundet det nødvendigt at indsætte et K for at understrege den kommunikative side af edb anvendelsen. Derfor anvender man nu betegnelsen IKT. I denne artikel er anvendt de originale betegnelser) inden for den danske uddannelsessektor på lige fod med andre sektorer. Gennem projektet vil der blive:

- Klarlagt, hvorledes integrationen af informationsteknologi i undervisningen påvirker uddannelsesstederne på alle trin.
- Opstillet eksempler på strategier for integration af informationsteknologi.

- Belyst, hvorledes de ændrede rammer for undervisningen og det ændrede indhold af undervisningen, som følge af IT-integrationen, påvirker uddannelsesstedet.

Disse formuleringer blev diskuteret i seminariets IT-udvalg, og udvalget indstillede til lærerrådet, at Haslev Seminarium deltog i projektet, idet udvalget så projektet som en naturlig del af den IKT udvikling, seminariet allerede var i gang med. I foråret 1997 gik arbejdet med projektet i gang. Undervisningsministeriet og PLS Consult, der styrer hele projektet, afholdt en opstartskonference, hvor de 10 udvalgte institutioner (denne webadresse indeholder en oversigt over alle institutioner i projektet: <http://www.poseidon.uvm.dk/spydspidser.html>) fik lejlighed til at møde hinanden, og hvor PLS introducerede projektets arbejdsform for projektinstitutionerne. Ved denne lejlighed fik spydspidserne, som projektinstitutionerne kaldes, også en indsprøjtning af fremtid fra en række visionære personer.

Statusfasen

Det egentlige projekt startede for Haslev Seminariums vedkommende i august 1997 med nedsættelse af en projektgruppe bestående af lærere, studerende, IKT-medarbejder, projektleder og rektor.

Projektgruppen indledte projektets 1. fase – statusfasen. I denne fase var opgaven »at tage temperaturen« på vores IKT-område på en lang række punkter bl.a. økonomi, færdigheder og holdninger. Vi anvendte forskellige former for spørgeskemaer og interviews ved dataindsamlingen. Statusfasen belyste en lang række forhold omkring IKT-anvendelsen på Haslev Seminarium. Her skal nævnes, at de studerende, vi modtager i disse år, er langt bedre rustet til at bruge edb end tidligere, og at anvendelsen af IKT i undervisningen vokser hastigt. Men – der er meget stor spredning. Lærernes bevidgenhed overfor området er særdeles stor, og næsten alle er enige om, at IKT vil betyde store ændringer i forhold til undervisning i fremtiden.

Visionsfasen

Med statusrapporten (rapporten findes på seminariets webserver under adressen: <http://www.hascoll.dk/Laererudd/projekter/Poseidon/oversigt.htm>) i hånden var vi klar til projektets næste fase: Visionsfasen. Det var denne fases opgave at se hvilke forestillinger og visioner Haslev Seminarium som institution havde på IKT-området. Vi indledte fasen med en visionsdag hvor lærere, 1. og 4. årsgangs studerene var indbudt til at deltage.

Efter præsentation af statusrapporten og et oplæg fra Jan Heilmann fra Undervisningsministeriet om ministeriets syn på IKT-udviklingen, anvendtes resten af dagen i værksteder med udvikling af visioner på forskellige områder indenfor IKT-anvendelsen. Endelig afsluttedes dagen med et plenum, hvor de enkelte gruppers visioner kort blev fremlagt.

Disse gruppevisioner behandlede i projektgruppen, hvor man enedes om af supplere visionsdagens resultater med en skriftlig vision fra de enkelte faggrupper. De to sæt visioner anvendtes nu som afsæt til projektets næste fase: Handleplansfasen.

Handleplansfasen

I denne fase har arbejdet hoved-

sageligt fundet sted i projektgruppen. Det var opgaven på baggrund af status og vision at udarbejde en handleplan, der kunne anvendes i seminariets kommende udvikling af IKT-området. Handleplanens områder blev behandlet i lærerrådet, og den endelige handleplan blev godkendt i de relevante organer. Handleplanen ser således ud:

Poseidon handleplan 98/99

- 1) Ansættelse af IKT-leder pr. 1/8-98
- 2) Ansættelse af IKT-teknikmedarbejde 1/1-99
- 3) G12 etableres senest 1/10-98
- 4) G12 uddannes i løbet af studieåret 1998/99
- 5) INFO-centrum overgår til administrationen løbende i efterårssemestret 98
- 6) De enkelte fag overtager »fagenes sider« pr. 1/8-98
- 7) Uddannelse af lærere og administrativt personale til funktioner vedr. punkt 5 + 6 i løbet af 1998
- 8) Alle fags lokale studieordninger indeholder beskrivelse af på hvilken måde IKT indgår i faget pr. 1/6-98
- 9) Iværksættelse af udviklingsarbejde om IKT og pædagogik pr 1/8-98
- 10) Uddannelsesbehov kortlægges og rubriceres i studieåret 98/99

11) Uddannelser iværksættes fra 1/1-99

12) Poseidonarbejdet fortsætter de kommende år med revidering af handlinger og mål 98/99-99/00

Som det kan ses af handleplanen, var et af de områder der blev sat i fokus gennem projektarbejdet spørgsmålet om organisation og bemanning i IKT-afdelingen på seminariet. Denne del af analysen har betydet, at seminariet på nuværende tidspunkt har ansat en pædagogisk IKT-leder og har planlagt ansættelse af yderligere en tekniker til at bistå i arbejdet med vedligehold af maskiner og support af brugere. En del af den nuværende IKT-medarbejders arbejde i forbindelse med www og support er udlagt til administrationen og faggrupperne, ligesom den pædagogiske IKT-leder nu varetager vedligehold af seminariets kommunikationssystem.

G12 er en gruppe lærere og studerende der i fremtiden skal fungere som en superbrugergruppe i forhold til seminariets lærere, administration og studerende. G12 skal besidde den nødvendige viden om forskellige programmer til at kunne give kurser i disse og yde bistand i forbindelse med planlægning af undervisning, hvor

Praktisk-musiske uger – årg. 98.

der indgår IKT. G12 er under etablering og forventes, at kunne begynde sit arbejde i løbet af dette semester.

På uddannelsesområdet forventer vi, at der kan ligge en detaljeret handleplan i løbet af efterårssemesteret, således at vi kan iværksætte uddannelse af de forskellige personalegrupper fra starten af 1999.

Afrunding

Alt i alt må Poseidonprojektet siges at have haft stor betydning for seminariets syn på og anvendelse af IKT. I løbet af projektperioden er opmærksomheden overfor IKT og mediets betydning for undervisning og organisering af seminariet vokset betydeligt. Flere og flere fag og lærere bærer ønsker frem om optimering af vores installation til anvendelse i netop deres fag og emner. Ledelse og lærere benytter sig i større og større udstrækning af de muligheder, som vores IKT-installation giver i form af nye kommunikationsveje og adgang til e-mail hjemmefra.

Poseidonprojektet har givet ydet sit bidrag til, at Haslev Seminarium står bedre rustet til at møde de udfordringer på IKT-området, som den nye læreruddannelse giver.

The Demeter Study Forum

Mette Vedelsby, lektor i matematik ved Haslev Seminarium, og projektleder for Demeter-projektet

Demeter er en af de græske frugtbarhedsgudinder, men på Haslev Seminarium er hun et IKT-projekt, som forhåbentlig også er frugtbart for seminariet. I foråret 1997 søgte vi CTU (center for teknologistøttet uddannelse www.ctu.dk) om støtte til et udviklingsprojekt »The Demeter Study Forum«.

Projektstøtten blev bevilliget pr. 1 september 1997, og projektet som allerede var »smug«-startet løber over to år.

Formål

Projektets overordnede formål er at omstille Haslev Seminariums organisation til en mere IKT-baseret (informations- og kommunikationsteknologi dækker al anvendelse af edb) uddannelse og læring. Dermed vil vi for det første gøre seminariets studietilbud fleksible med hensyn til tid og sted. For det andet vil vi give de studerende og folkeskolens elever førstehåndserfaring med at danne arbejdsgrupper med grupper af studerende i ind- og udland ved hjælp af IKT. Endelig vil vi for

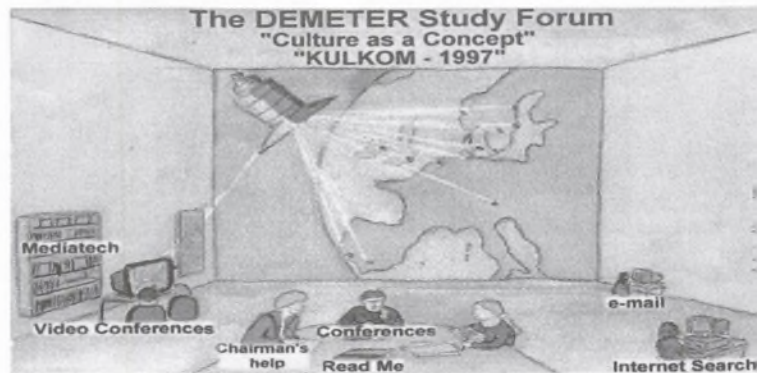
det tredje omstille seminariets lærere og skolernes praktislærere til fleksibel vejledning og tilrettelæggelse af studiet/undervisningen ved hjælp af IKT.

Veje til at opfylde formålene

I studieåret 1997/98 har vi udviklet og afprøvet et fjernundervisningskoncept. Fjernundervis-

Vores metafor er et virtuelt studierum, der indeholder de faciliteter, man har brug for i et fysisk studierum. Metaforen skulle gerne være selvindlysende, fordi begreberne er illustreret i en form, man kender fra den virkelige verden.

Der er et gruppebord, hvor man kan sidde og diskutere, og der

ningen foregår på internettet. Vi har udviklet en metafor (en metafor er en analogi. Da vores metafor anvendes som udgangspunktet for fjernundervisningen, har vi skabt et virtuelt studierum) »The Demeter Study Forum«.

sidder en vejleder ved bordet, som kan hjælpe os, hvis vi har brug for det. Der står en computer fra hvilken vi kan sende e-mail's, Der ligger et program for dagen på bordet, og der hænger en opslagstavle med beskeder og tidsplan for kurset.

Når man sidder ved bordet kan man deltage i konferencer med andre grupper andre steder i Verden.

Hvis man får henvisning til litteratur eller artikler eller videobånd, kan man finde dem ved at trykke på mediateket.

Hvis man trænger til en uformel snak, går man ind i cafe'en, til hvilken der er en dør fra studierummet.

De forskellige handlinger i det virtuelle studierum kan udføres ved at klikke med musen på det pågældende område på skærmen. Områderne er via links (en elektronisk forbindelse) forbundet til steder, der sætter os i stand til at udføre de pågældende handlinger. Hvis du ønsker at sende en besked til en lærer/studerende trykker du på e-mail (elektronisk brev, som kan sendes via internettet), så dukker dit virtuelle skrivebord op, og du kan udføre din handling. Hvis man ønsker at påbegynde sit kursus, så trykker man på kursusbogen på bordet, og straks er man inde i beskrivelsen af, hvad man skal gøre og hvornår. Hvis man i løbet af kurset bliver henvist til litteratur el.lign., er der links fra henvisningsstedet til mediateket, så hvis man blot klikker med musen på litteraturen, bliver man ført over til denne i mediateket, så man enten kan læse den der

eller printe teksten ud.

Under hele kurset er metaforen ens udgangspunkt, ligesom man i traditionelle undervisnings-situationer med fysisk tilstedeværelse har et grupperum/klasseværelse som base. Fjernundervisningsmodellen blev afprøvet af et 1.årgangshold på Haslev Semnarium i oktober 1997 i samarbejde med et tilsvarende hold fra Stockholm Lærerhøgskole. (Det var et endagskursus).

I november 1998 skal modellen afprøves af et 2.årgangshold (97.7) fra Haslev Seminarium sammen med et tilsvarende hold fra Craigie College, Paisley University, en af vore internationale samarbejdspartnere. I denne afprøvning har vi udvidet programmet til at vare 1 uge. Et anden meget vigtigt aspekt i vores projekt er at udvikle et IKT samarbejde med vore praktiskoler. Vi har i den anledning holdt en konference, hvortil 4 repræsentanter samt skoleinspektøren fra alle vore praktiskoler var inviteret. Desuden var der inviteret lærere fra seminariet. Formiddagen bestod af oplæg om erfaringer fra tidligere IKT-praktik samarbejde både hos os selv og på et andet seminarium, samt et oplæg om Demeter-projektet, mens eftermiddagens arbejde foregik i det virtuelle rum, dvs. praktiklærerne

sad hjemme på deres skoler ved computeren og diskutere de med os og hinanden på en elektronisk konference, der var oprettet til lejligheden. Det lader til at konferencen har opfyldt sit formål, et elektronisk samarbejde er så småt ved at komme i gang mellem os og skolerne, og vi håber på, at det gror i løbet af året.

Endelig bliver to af vore praktiskoler blandet særligt ind i Demeter-projektet, idet vores hold 97.7 skal i en uges ekstra praktik på disse skoler. Ud fra erfaringerne fra fjernundervisningsugen i november skal de studerende planlægge et undervisningsprogram, der bygger på anvendelsen af IKT, og hvori der ligger et samarbejde mellem de pågældende klasser og tilsvarende skotske folkeskoleklasser.

Forankring

Vi forventer at projektet vil føre til at IKT-konferencer bliver et almindeligt redskab i praktiksamarbejdet, samt at vore studier vil inkorporere IKT samarbejde med andre lignende institutioner i ind- og udland, og at Haslev Seminarium på længere sigt udbyder sine kurser også som fjernundervisningskurser.

Hvorfor er her så stille? – om en studietur til Sverige

af Klara Aalbaek Korsgaard, lektor v. Haslev Seminarium

Lyder det for upatriotisk, hvis jeg bekender, at jeg er vild med svenskernes måde at lave indskoling på? Jeg må med blikket let nedslået spagt indrømme, at vort broderfolk i den grad har fat i noget af det rigtige, når det gælder børns skolestart. Disse stive, regelrette svenskere har ikke bare i store internationale undersøgelser vist, at deres børn er langt foran det niveau vores tilsvarende børn var på, da undersøgelsen blev lavet, de har også vist og overbevist et hold liniefagsstuderende og mig om, at vi kan lære noget 'hinsidan'. Indrømmet! Vi har ikke fulgt børnene i lange perioder! Vi har ikke besøgt det antal skoler, der sikkert skal til for at vore påstande har forskningsmæssig værdi – men de har begejstret os! Vist os, at en anderledes tænkning omkring skolestart og især en anden opfattelse af lærerens rolle åbenbart har en indflydelse på den måde, børnene opfører sig på i det daglige i skolen. Vi besøgte en helt tilfældigt udvalgt skole i Halmstad. Skolen

var valgt ud fra kriteriet: færrest antal kilometer fra min families 'stuga'. Via telefonbogen fandt vi frem til Furulundskolen. Det, der først slog os, var roen. Børnene i en indskolingsklasse (22 elever) sad i små grupper og arbejdede med hver deres. Stille instrumental musik understregede, at vi var i et lokale præget af koncentration og arbejdsro. En af de studerende spurgte hviskende: Hvordan tror du, de får dem til at være så stille? Det næste, der slog os var klasseværelsets indretning. Lyse venlige lokaler, spraglede gardiner i glade farver. Væggene var udsmykket med børnenes arbejder fra store projekter, eller deres små tegninger, flot indrammet. Stole og borde var i voksenhøjde, så lærerne også kunne sidde ved dem. En fodhyld på hver stol i indstillelig højde fra gulvet sikrede, at børnene sad rigtigt, selvom de sad højt. Bordene var skubbet sammen i 'øer'. På hver 'ø' var en kurv med sakse, lim, tusser, blyanter og andet nødvendigt materiale. Lærerens kateter eksisterede

ikke. Tavlen var en rulletavle, der kunne transporteres derhen, hvor der var brug for den. En stor reol langs den ene væg var spækket med spændende materiale. Mange mapper med særlige titler bagpå – allesammen forskellige – klassesæt er en by i Rusland. På et lille bord var periodens 'forskningsbøger' lagt frem: om dyr fra alle lande. Nogle bøger var tykke, nogle meget tynde. Langs en anden væg var et køkkenbord i voksenhøjde, hvor soklen kunne trækkes ud til børnene, når de skulle nå vasken, eller til de voksne, når deres knæ var blevet for gamle til at sidde på gulvet med børnene. Et stykke gulvtæppe i et hjørne markerede kroen, hvor børnene skulle samles. Her mødtes klassen om morgen efter, at hvert barn havde hilst god morgen til læreren med håndtryk og øjenkontakt. Tæppet blev brugt hver gang børnene skulle samles om sociale aktiviteter: hvad er der sket i weekenden, har nogen noget at fortælle? Eller kåring af den lille pige, der i dag

Fra praktisk-musisk værkstedsbøger – årg. 98. Ståltrådsfigurer på baggrund af bevægelsestegninger.

havde lært alle bogstaverne. Hun fik en flot medalje med sløjfe i de svenske farver, og alle klappede.

Den fælles undervisning for hele klassen foregår også her på tæppet. Det kan være små foredrag (af elever eller lærer), sang eller fortællinger. Resten af undervisningen foregår ved bordene i 'øerne' eller i den bløde sofa i det lille rum ved siden af. Her er en reol med indbyggende bøger klar, og hyggen og uhyggen kan brede sig.

Dagen brydes af middagspausen, hvor alle går i kantinen til varm mad. I Danmark er det en privat sag, om børnene har mad med, og hvad de har med. I Sverige får alle børn fra vuggestue til skolen slutter mad ved det offentlige. Formynderisk? Måske, men 'systemet' mener altså, at det er vigtigt for børns velfærd og indlæring, at de får et ordentligt måltid mad om dagen. Som mor til fire børn med et tilsvarende antal madpakker om dagen år ud og år ind, skal jeg indspærke, at jeg da ikke ville sætte mig imod en sådan ordning i Danmark.

Det der især slog os var, at klasserne er sammensat af elever på fire forskellige alderstrin: 0., 1., 2., 3. klasse – en fem til seks af hver i klassen. Det første år havde været hårdt, fortalte læreren, indtil børnene havde vænnet

sig til, at deres stamklasse var sådan. Men nu ville hun ikke for alt i verden bytte. Hvert år gik de ældste videre til 'almindelige' aldersdelte klasser og små nye kom ind. New Zealandmodellen med løbende skolestart bare på en lidt anden måde. Og resultatet er det samme: de ældre børn lærer de nye alt om færdselsregler i klassen. Børnene er på fire alderstrin men på dobbelt så mange udviklingstrin. I den totalt differentierede undervisning betyder det ikke noget. Tvært imod. De dygtige fra 1. klasse sinkes ikke af de andre, men kan spurte videre med nogle af dem, der er ældre, og den purk, der måske ikke er helt klar til indlæring endnu, leger videre med de små og kommer så med.

Gør han? Ja, for læreren har, hvor utroligt det end lyder, mere tid til det enkelte barn. Og her er vi vel fremme ved det, der undrede os allermost: I Sverige har man tradition for, at læreren enten er uddannet til 'lågstadiet' (0.-5. klasse) eller til 'högstadiet' (6.-9. klasse). Det betyder, at børnene skifter lærer i hvert tilfælde midtvejs – på Furulundskolen efter 3. klasse. Til gengæld har børnene så den samme lærer til stort set alle fag. I Danmark har vi i mange år vægtet, at børnene følges af den samme lærer i for eksempel

dansk fra 1. klasse, og gerne helt til de forlader skolen efter 9. eller 10. klasse. Forskellen mellem en typisk svensk lærer i indskolingen og en tilsvarende dansk er altså, at den svenske hvert tredje eller fjerde år kommer ned og begynder forfra med en ny første klasse. For en dansk lærer kan der typisk gå ni år, før man skal begynde forfra. Der sker en del på ni år! Det materiale, man måske brugte tid på at lave den gang, er forældet, teorier er ændret, og ikke mindst børnene er anderledes, end de var for ni år siden. På Furulundskolen (og Halmstads øvrige skoler) er man så gået et skridt videre. Nu er det ikke hvert tredje eller fjerde år, lærerne begynder forfra med en klasse. Med sammenlægningen af fire klassetrin i samme klasse og 'rullende elevoptag' er læreren hele tiden i samme klasse. Det betyder at klassens lærer løbende ajourfører sin undervisning og i vid udstrækning laver sit undervisningsmateriale selv. Hun laver mapper med materialer til et tema, skifter ud og laver nye. Motiveringen er i top: materiale skal bruges hele tiden. Dyre lærebogssystemer til alle i klassen passer ikke ind i den totalt differentierede undervisning, der foregår, og de penge, skolen sparer på den måde, bruges til fagbøger til emnerne eller gode

'frilæsningsbøger', rammer til børnenes tegninger, lækre farver og andet materiale til emneugerne.

Et par gange om ugen er børnene sammen med deres egen aldersklasse på tværs af klasserne. Det er for eksempel i idræt- og musiktimerne. Her møder 2. klasserne så de andre andenklassere, de skal gå i klasse med fra fjerde klasse. I Danmark opfatter vi den integrerede indskoling omvendt. Her er børnene aldersopdelt i de fleste timer, men har temauger (læs de praktiske musiske projekter) på tværs af klasserne.

Klasserne på Furulundskolen ligger centreret omkring fritidshjemmets store fælles lokale. Børnene har fra morgenstunden været sammen med pædagogerne i fritidshjemmet, de samme pædagoger går med i en del af timerne i klassen eller er fortsat i fritidshjemmet, hvor de yngste fra klasserne i løbet af formiddagen kan komme ned lege og koble af. Imens har læreren i klassen så færre elever. 3. klasse er måske samtidig til idræt, så der er otte – ni elever tilbage. Det giver intensiv undervisning. Hver dag slutter fast med, at 3. klasserne har deres egen time med læreren: Fem elever! Tænk, hvad man kan nå at lære fem børn på sådan en time.

Om eftermiddagen er klasserne stadig åbne, så de børn, der kom i gang med noget om formiddagen, kan fortsætte, hvis de har lyst. Den gode læsesofa trækker måske stadig. Eller de kan gå videre ifølge deres ugeplan.

Hvert barn opstiller nemlig en gang om ugen sammen med læreren mål for ugens arbejde i læsning, skrivning, matematik, forskning og kreative emner. Det bliver noteret i en arbejdsbog for barnet – også hos 0. klasse, der sagtens kan læse egne notater om målet.

Efter den obligatoriske morgensamling på måtten med sang, fortælling, musik og fælles snak, går børnene i gang med det, de har lyst til nu. Peter vil måske helst lave matematik. På den store reol finder han den mappe, han er nået til. Henne ved bordet kan han slå op og arbejde videre med sine opgaver. Når han er færdig, sættes mappen på plads, og han noterer i sin arbejdsbog, at han nu har lavet matematik. Så har han egentlig mest lyst til at læse i en god bog. I hans egen skuffe finder han den, han er i gang med og går ind i den bløde sofa og læser. Lærer-Mona kommer forbi og spørger, om han vil læse lidt højt for hende. Hun checker ved samme lejlighed Peters arbejdsbog. Kan han nå de mål, han

har sat sig for ugen? Hvis ikke er det hendes ansvar. Hende, der har vejledt ham forkert, og hun snakker med ham om det ved planlægningen af næste uge.

Britta har valgt at forske. I disse tre måneder er emnet solsystemet, og på reolen og forskningsbordet er der en hylde med bøger om emnet.

Og imens spiller den stille, meget stille musik. Børnene taler lavt med hinanden, hvis de taler. Hvorfor er der sådan en ro? Kunne det være fordi børnene arbejder med det, de har lyst til og lige så længe, de vil? Er det naivt at forestille sig, at danske børn måske ind imellem forstyrres ved, at de hele tiden skal have en anden slags time eller en anden lærer, eller at de måske kan blive urolige, fordi de ikke gider læse lige nu, hvor de egentlig hellere ville lave matematik?

Det er nok naivt, men spørgsmålet skal rejses. Inspirationen kan hentes, hvis vi vil. En direkte overførsel af det svenske system er måske ikke lykken for danske børn? Eller er vanskelig at gennemføre af praktiske årsager – hvad ved jeg. Men det er vigtigt at vide, at den slags findes. Nu har jeg fortalt det videre. Kald mig så bare blåøjet og udansk. Det er O.K.

Streger til et portræt af Vorherre

Inspireret af Martin A. Hansens forfatterskab

af Helge Ankjær Andersen (dim. 1960)

Det er ikke så lidt, Vorherre har måttet stå model til ned gennem tiden. Det gælder ikke kun, hvor der i billedkunsten er lavet fremstillinger af det guddommelige, men også i digtningen, hvor der med ord er tegnet portrætter af Vorherre.

Som et eksempel fra billedkunsten kan nævnes de sødladne Jesuskildringer fra forrige århundrede, som pryder blandt andet mange af vore kirkers altertavler.

I prosastykket »Marias Søn« skriver Martin A. Hansen: » I den pureste, spæde Ungdom førte man nogle af os nær Billedet af denne Guds Søn, et klamt Væsen, karbollugtende, en Sygehusaand, skabt af en aldrende, udblødt Pietisme, der ikke havde Kraft til at kalde den mindste lille Salmedigter frem. Man troede jo, en Guds Søn var saadan, mimoseagtig, ubeskrivelig sart over for Sandheden om Mennesket, for man havde ikke Kræfter til selv at lukke Bogen op for alle dem, der sad på den.«

Den beskrivelse kunne godt pas-

se på mange af vore kirkers altertavler.

I det følgende vil jeg forsøge at finde frem til nogle af de steder i Martin A. Hansens forfatterskab, hvor han selv med ord tegner nogle streger til et portræt af Vorherre.

Dramaet

Den litterære smag og konvention, som i mere ti år havde været herskende, da Martin A.

Hansen debuterede som forfatter, var naturalismen. Altså en opfattelse af virkeligheden, der begrænses af, hvad der kan beskrives inden for naturvidenskabernes, sanses, tælles, måles og vejes. Efter sin litterære debut med de to romaner »Nu opgiver han« og »Kolonien« var der ikke mere nogen inspiration i denne alt for begrænsede og begrænsende éndimensionale virkelighedsopfattelse, som er naturalismens.

I nogle litterære essays, hvori han tager et kraftigt opgør med naturalismen og al dens væsen, erkender han nødvendigheden af at gå tilbage ikke bare til sid-

ste korsvej, men helt tilbage til udgangspunktet. Til barndommen. Som man må det, når man er gået vild.

»De første Tider, da endnu ingen naturalistisk Profet havde forvirret En, da man endnu ejede den Erfaring, at det religiøse ikke er Sygelighed, men det sunde, Kildespringet, da Verden ikke var en Maskine, men et Drama, hvor ondt og godt som to fjendtlige Køn brødes i hvert Molekyl, hver Blomst, hver Sjel.« (Uafsluttet efterskrift). Den menneskelige tilværelse forstået som et drama, som en kamp mellem godt og ondt, mellem Gud og Satan. Denne tolkning af vores eksistens, som i øvrigt svarer til bibelens univers, bliver fremover klangbunden under værkerne. Og heri er jeg også en væsentlig del af begrundelsen for, at Martin A. Hansen stadig i høj grad er aktuell, for hvad der kvalificeret tematiserer menneskets grundvilkår er per princip aktuelt.

Vorherreportræt i negativ

Vandreromanen »Jonatans Rej-

se« (1941) tegner ikke direkte noget portræt af Vorherre, det er snarere Fanden, der er skildret. Under verdenskrigen og nazismens udfoldelser var det ikke svært at se den Ondes spor i verden, de var tydelige. Så det er ganske nærliggende at lade Fanden være en slags hovedperson.

I romanen får Jonatan Smed den Onde i en flaske og tror måske dermed at have gjort sig til herre over Fanden. Og Jonatan er jo ikke ene om at tro, at det Onde kan man gøre sig til herre over, hvis det bare bliver klart beskrevet og afgrænset. Ideologierne har til alle tider deres forskellige løsninger. Flasken, som rummer Fanden, har den fantastiske og farlige egen-skab, at den straks opfylder ethvert ønske, når man slår på den. En ting med en sådan magt må bringes til kongen. På rejsen til den store by oplever vi sammen med smed Jonatan det utroligste. Men bag alle løjerne er der dyb alvor, som der er det i al sand humor. Trods sin gode vilje og uomtvistelige, gode, folkelige egenskaber undgår Jonatan ikke at blive en skyldig mand.

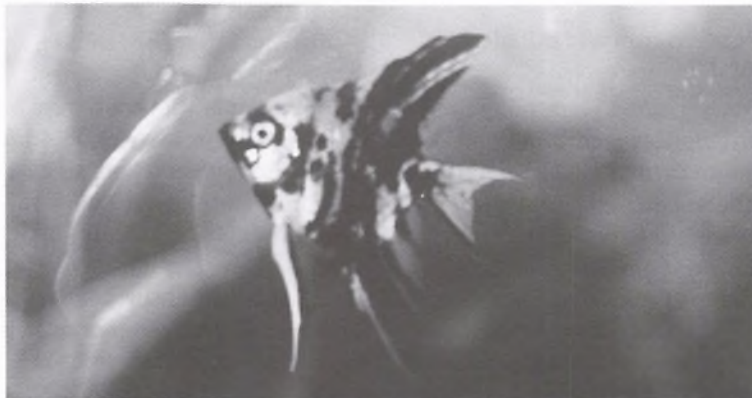
Noget egentligt portræt af Vorherre kan vi ikke sige, at der er tegnet i romanen, som er blevet kaldt Martin A. Hansens hjertebog. Men vi er efter læsningen

blevet noget klogere på Guds modstander. Og så sandt som Jonatan har ret, når han siger, at det gode også har magt, så har vi indirekte fået nogle streger til et portræt af Vorherre i negativ ved at følge Jonatan i hans omgang med den Onde.

Et modbillede

Hvis vi forfølger den tankegang, at der som et portræt af den Onde tegnes indtrængende nok, så vil det i sin yderste konsekvens fremkalde sit eget modbillede, et Kristusportræt, må novellen »Midsommerfesten« (fra samlingen »Tornebusken« 1946) nævnes. Det er et værk stærkt præget af modernismen og meget forskelligt fra »Jonatans Rejse«, som i form og indhold nærmest kan siges at afspejle middelalderens verdensbillede.

Fra Haslev Seminariums nye akvarium.

To af novellens personer er Alma og Georg. Med dem bevæger vi os frem til deres samtale på Blodbanken (alluderer til Golgatha). De er begge moderne mennesker, der lever i en verden uden værdier efter Nietzsches bekendtgørelse af, at Gud er død. Alma er brudt op fra hjem og børn, dyster, udslukt, færdig til selvmord. Georg søger den sakrale forbrydelse, hinsides borgerlige moralbegreber. Ved at vække hendes kærlighed til sig, piner han så at sige Alma til live.

Georg siger om Satan: »... Han må skænde og ødelægge, pine, forføre for at lindre sin lidelse. Det lindrer ikke, men han må blive ved, og når han bøjer sig over sit Offer og piner det, så stirrer han på det, om han i sit pinte Offer skal se et Under ske, der kan frelse ham selv. Men

han skal aldrig frelles, han er fortabt, og han skal blive ved og ved og ved! Og han er forfærdelig og skøn. Kender du ham? Han har brug for en som mig!« Men Alma svarer: »Han er ikke den eneste! ... jeg er lille Georg. Jeg er ingenting nu. Men jeg skal kalde og kalde på den anden.« På Kristus altså. Idet Satan vinder virkelighed og bringer den, som han piner til et lidelsens vendepunkt, kalder han sin modsætning frem, så også Kristus – den anden – bliver virkelig. Det portræt af Vorherre, som i »Midsommerfesten« kaldes frem som modbillede til Satan, kan man kalde et Langfredagsportræt, et billede af den lidende Gud. Et gudsbillede, som står stærkt i pietismen og gotikken, men som ellers ikke kan siges at stå så stærkt i Martin A. Hansens forfatterskab. Det gør langt snarere den sejrende, opstandne Kristus.

Jordens mindste billede af det største

Vender vi med forfatteren bort fra modernisme, refleksion og splittethed tilbage til den tid, da »det religiøse ikke er Sygelighed, men det sunde, Kildespringet«, barndommen, kan der nævnes to noveller, hvor det er første trosartikels billede af Gud som skaber og opretholder, der møder os.

Jeg tænker på »Aasynet« (1949) fra samlingen »Konkylien« (1955) og på »Agerhønen« fra samlingen af samme navn (1947). Begge de to fortællinger henter deres stof fra forfatterens barndom på Stevns i tiden omkring første verdenskrig. På alle måder en tid og et samfund så fjernt fra vores, at vi næppe kan gøre os forestillinger om det. Gammellivet kalder Martin A. Hansen det.

I »Aasynet« kæmper familien på den lille gård en hård strid for udkommet. Det er en truet og udsat tilværelse. Uheldets grå engel kan nytte ind i et hus eller en gård til familien dér. »I et sådant hus bliver man vant til, at alt mislykkes. Dyr dør pludselig, Børn skranter, selv beskedne Planer slaar fejl, Venner trækker sig bort, og Sindene bærer Mærker.«

Den lille familie på gården er fælles om at få høsten bragt i hus, men møder uheld og vanskeligheder.

»Da sagde den store af Smaapijerne. Det er saa mærkeligt med den Rugkærne. Der er ligesom et lille Billede i den. Det er ligesom et Ansigt. Hun rakte Kærnen op til Moderen. Det er Vorherres Aasyn, sagde Moderen, saadan husker jeg Mor sagde. Ja, det er Vorherres Aasyn, sagde Faderen, jeg har ogsaa hørt det.« Og sådan slutter novellen »Aasynet«: »I Stilheden veg noget graat og koldt bort fra dem som stod der. Glæden kom ikke brat. Den kom ligesom langvejs fra. Vandrende mod Huset som en Gæst, man har længtes efter at se. Nu ser man ham komme, nu nærmer han sig. Skridt for Skridt.«

Agerhønen

Medens vi i »Aasynet« møder det mindste billede af det største, er Gud for drengen i »Agerhønen« en skikkelse, større end nænd.

Vi hører, at faderen netop er kommet hjem fra indkaldelse til krigsstyrken under 1.

Verdenskrig. Men der er krig endnu, familien er truet af sult. De har slet ikke mad i huset.

Endnu er der pinlig orden på sult, velholdthed, renlighed, men de lever i yderste anspændthed

den lille familie, lige før opgivel-elsen. Der hviler et tryk over huset. Udenfor går blæsten,

først som en landstryger, siden som en hærfører. Den bruges til at karakterisere situationen i huset. »Den mindede om en,

som nøler med at sige Sandheden, men skal sige den. Det var nok, hvad de voksne i Stuen hørte i den slidende Blæst.«

Pludselig lyder der et dumpt slag på yderdøren, som skræmmer dem, erindrer dem om den nat, da faderen fik indkaldelsen. Han går ud, men ser

ingen. Foran døren ligger en død agerhøne, endnu varm.

Han undrer sig over, at den netop skulle flyve mod deres dør, men drengen presser ansigtet mod ruden. »Han vidste, hvad han ville faa at se. Saa blev alt

tydeligere, og han saa en mørk Skikkelse, større end Mænd, gaa

bort mellem Træerne.«

De tilbereder et håbets festmåltid. »Saa satte de sig ved Højtidsbordet. Agerhønen blev delt, og der blev kun lidt til hver, men det er Sandhed, at den lille Fugl mættede dem alle.«

Bespisningsunderet, som er skildret i »Agerhønen«, tegner et portræt af Vorherre som den, der har omsorg for sine skabninger og novellen har klare allusioner både til Nye Testamentets bespisningsundere og til nadvermåltidet.

»Orm og Tyr«

I sin store afhandling »Kains Alter« om Martin A. Hansens forfatterskab skriver Thorkild Bjørnvig i afsnittet om forfatterens relation til Kierkegaard og Grundtvig blandt andet:

»Skal den hjemlige Protestantisme, som Martin A. Hansen med hele sin strenge kritiske Indstilling dog tilhørte og bekendte sig til – som sine store forgængere,

overhovedet have en Chance for Fornyelse da, vover jeg at mene, kommer den vanskeligt uden om ham. I hans Forfatterskab, først og fremmest i »Orm og Tyr«, ligger et Ammunitionsdepot af kraftige Tanker, et Forsvar for Kristendommen, hvis

Mage ikke er set i nyeste moderne Tid.«

Det er i »Orm og Tyr« en hovedtanke, at døden er et så grund-

læggende vilkår ved vores tilværelse, at den truer med at lægge et uvirkelighedens slør over vort liv og gøre det meningsløst, hvis ikke denne død har en guddommelig modstander. Og her er ikke blot tale om døden som den definitive afslutning, der venter os alle, men også som »den hærgende døds- magt, det syge, forkvaklede, djævelske i livet.« Imod denne døds- magt står Guds rige med dets opstandelseskraft. »Her er nat, og her er dag i denne verden. Menneskenes hellige pligt er at fæste nyt livsmod i planter og dyr. Men selv maa de have kirken, hvorfra Guds rige breder sig ud over gaarde og marker, et lyst land i dødsnaturen. Selv maa de have kulden, messen, bøn- nen, syndsforladelsen, vel- signelsen, hvorfra varm kraft naar det valne blod. Her staar haab, tro og livsglæde op fra det døde.«

I »Løgneren« skriver den dag- bogsførende degn Johannes Vig om et stenhoved, som en fortidskunstner har sat i kirkens kor, at dette hoved må være glemslens og meningsløshedens hoved. »Man kunne ogsaa sige, at dette Hoved bar selve Øens Ansigt, saa koldt og frygteligt dette Ansigt er, naar Naturen har besejret os. Men dette Hoved, denne Død, er i Koret sat, saa Døden maa stirre lige

op paa Opstandelsens Symbol, som Forstanden ikke begriber. Denne Opstandelsestanke sidder endnu som en Harpun i Øens Krop og holder fast.« Alle store religiøse livstemaer er som drømme, således også opstandelsestanken. Der har til alle tider været religioner, hvor vækstguderne på trediedagen er opstået fra de døde. At høre om dette religionshistoriske forhold kan for nogle fromme lyde så slemt som en ed råbt mod det hellige alter. Men »Kristi død og opstandelse er fuldstændig blottet for vækstguedramaets højhellige og straalende ramme ... Hos den henrettede Kristus staar der kun en tavs ung mand og en forstøvet, snøftende mor. Vi hører nemlig ikke Maria græde ... Kristus staar op fra de døde. Knap nogen ænses det, de som stod ham nær vil knap tro det ... Den første som tror det og genkender ham er en forhenværende glædespige. Havde folkerne drømt om det højere, saa naaede gudstanken det højeste

ved at stige ned i det laveste.« I parentes bemærket: Glædespigen, der altså er den første, der genkender den opstandne Kristus, er den samme, som i en anden sammenhæng er beskrevet af Martin A. Hansen i det lille prosastykke »Marias Søn«. Det skrev forfatteren efter læsningen af Georg Brandes: »Sagnet om Jesus«. Ved at få vendt det hele på hovedet får Martin A. Hansen den nye synsvinkel, der pludselig og stærkt giver ham en oplevelse af samtidighed og af paradokset »sand Gud, sandt menneske«. Ved synet af en glædespige i lstedgade stiller han sig selv spørgsmålet: »Er hun paa Vej hen for at salve Guds Søn?« I »Orm og Tyr« har Martin A. Hansen tegnet et portræt af Vorherre som den sejrende og opstandne Gud så stærkt, at man som læser overbevises om, at det er lykkedes for ham at få »bogen« (Bibelen), som han omtaler i »Marias Søn« lukket op til trods for de opdragere og rådgivere, der havde sat sig så

tungt på den, at den var umulig at åbne.

Afslutningsvis vil jeg bemærke, at dette med opdragere og rådgivere, der har sat sig så tungt på bibelen, at den er vanskelig at få lukket op, her i slutningen af århundredet må antages at være en mindre hindring, end det var i begyndelsen af det samme århundrede. Det er jo blevet sagt -jeg tror af en af vores biskopper-, at uvidenheden i den danske befolkning om kristendommen kun har ganske små lakuner og altså kun mangler lidt i at være fuldkommen.

Martin A. Hansens indsigt og dybe personlige viden, der ligger som grundlag for hans bog om forfædrenes tro »Orm og Tyr«, bygger ikke alene på uhyre grundige studier af helligsteder og kirkehuse, men også på, hvad han har fået med fra sin mor og far. At »kirken er Guds hus« og at kirken er »den, der husker, hvad andre glemmer«.

Jubilæumsdag på Haslev Seminarium

af efteruddannelsesleder, lektor Svend Arne Jensen

21. august 1999 bliver seminariets jubilæumsdag.

En sådan har vi tænkt os at kalde dagen fremover. Ideen med årsmøder har haft ringe interesse, og derfor vil vi hellere fremdrage de positive erfaringer fra «jubilæumsdagen» den 29. august 1998. 4 hold havde anmodet om at kunne indlede deres rundede dag her på seminarium.

Der var tale om et 70 års-jubilæum, et hold rundede de 45 år og to hold rundede 40 år. Holdstørrelsen varierede fra 1 person til 30 personer. Hertil kom 4 lærere, som underviste på seminarium i perioden, da både 40 og 45-års-jubilæarerne var studerende på seminarium. Det er Thanning, Hebjørn, Inger Hansen og Nina Jensen. 70-års jubilæaren var Ernst Nielsen som flittigt i årenes løb er mødt frem til seminariums arrangementer. I år havde han besluttet at fejre sit jubilæum sammen med ti familiedemedlemmer. Dagen indledtes med en middag i kantinen, hvortil han også havde indbudt

rektor Finn Erik Larsen og efteruddannelsesleder Svend Arne Jensen. Rektors tale til jubilæaren efterfulgtes af en rundvisning på seminarium. Ernst Nielsen havde ønsket at få et lokale stillet til rådighed for sit selskab, og her underholdt han med musik, sang og foredrag om oplevelser fra et langt og virksomt liv. Til at illustrere sin fremstilling havde han medbragt en stor samling billeder fra de sidste ca. 80 år. Aftenen afsluttede han og familien på kroen i Dalby. Han havde egentlig tænkt sig Villa Gallina på 1. sal, hvor han og hans 37 klassekammerater havde festet efter dimissionen den 31. maj 1928. Han søgte allerede i foråret at bestille lokalet, men det var desværre bestilt af andre, hvorfor den sidste del af dagen blev henlagt til Dalby. De tre øvrige jubilæumsgrupper samledes i klasselokaler til kaffedrikning og fejring af gensynet. Rektor besøgte alle grupper og fortalte bl.a. om seminarium i dag. Flere grupper ønskede derudover en rundvisning. Ved ca. 18-tiden forlod de sidste jubila-

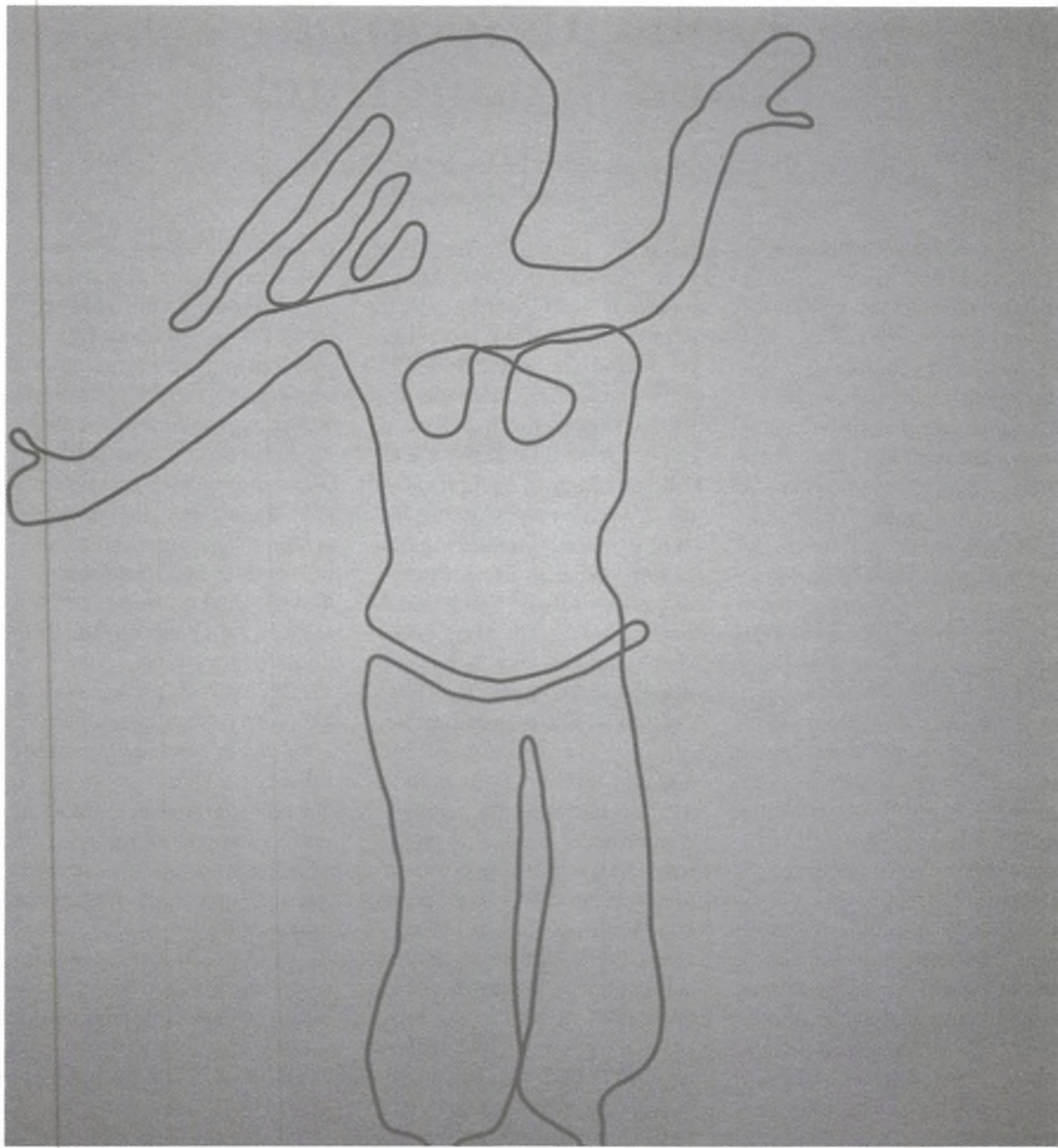
rer seminarium for at tage derhen, hvor aftenen skulle fejres. Seminarium vil fremover meget gerne invitere jubilæumsgrupper til at begynde deres jubilæumsarrangement på seminarium. For at gøre dagen mere festlig kunne vi tænke os at grupperne indfandt sig på seminarium et kl. 14.00. Da gensynsglæden er stor, er det nok mest fornuftigt, at de enkelte hold samles i klasselokaler for indbyrdes at hilse på hinanden og evt. aftale dagens videre forløb.

Kl. 15.30 forestiller vi os rektors velkomst til samtlige jubilæarer efterfulgt af kaffebord, hvor seminarium er vært.

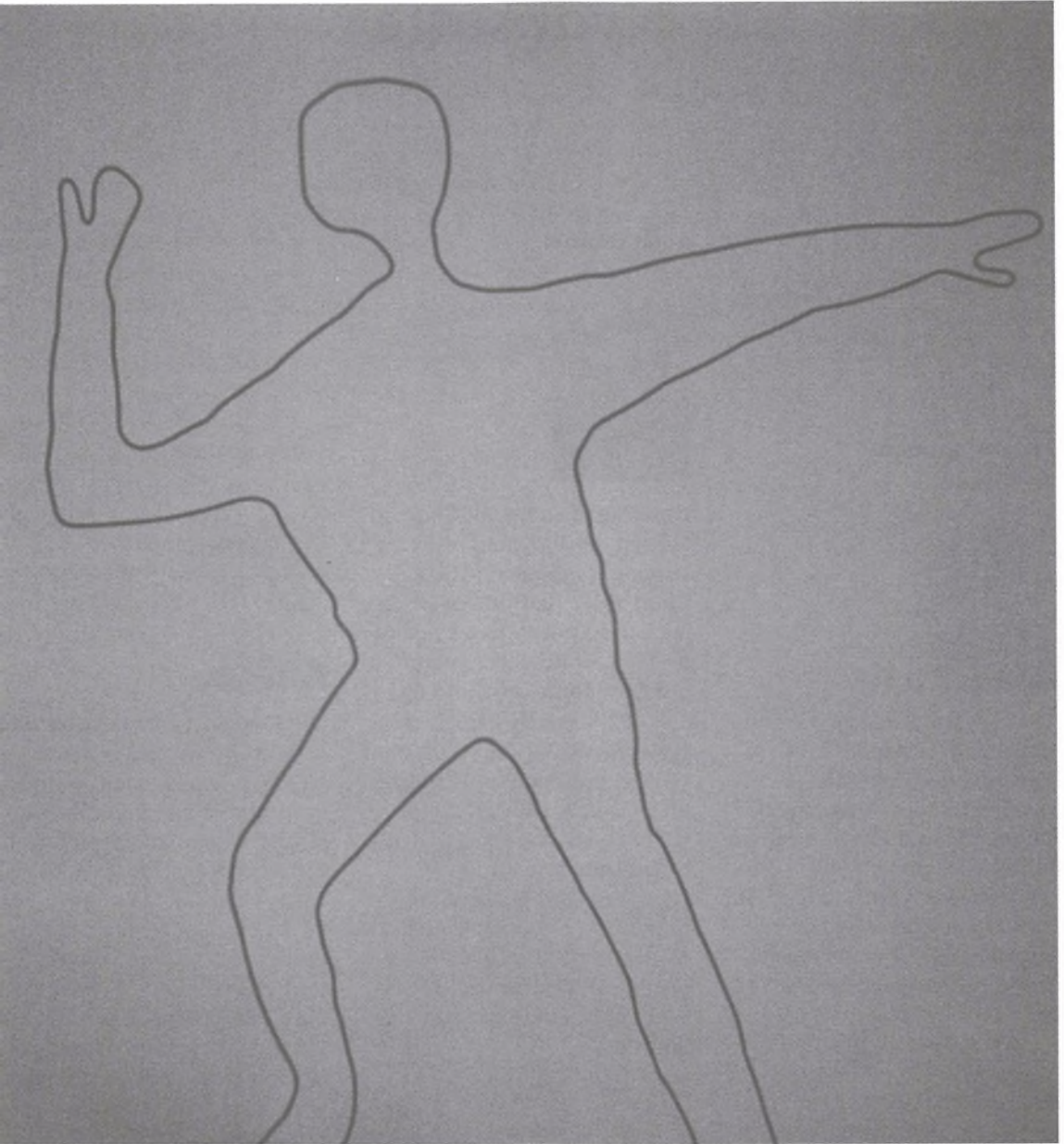
Grupper, der ønsker en rundvisning, kan derefter glæde sig over dels at genkende noget fra dengang og dels over de mange nyskabelser.

Jubilæumshold, der ønsker at gøre brug af vort tilbud, bedes i løbet af maj-juni 1999 kontakte os, således at vi kan arrangere optakten til dagen festligt.

Vi glæder os til at se så mange som muligt til jubilæumsdag lørdag d. 21. august 1999.

Fra praktisk-musisk værkstedsbøger – årg. 98. Ståltrådsfigurer på baggrund af bevægelsestegninger.

Nyansatte

Vagn Hansen

født 1943

Lærereksamen fra Vordingborg Statseminarium med historie og religion som liniefag 1970. Cand. mag. i historie og pædagogik fra Københavns Universitet 1979. Kandidatstipendiat ved Danmarks lærerhøjskole 1979-82. Lærer ved Askov Højskole fra 1982-91 og 93-96 samt ved Den internationale Højskole i Helsingør i 1992. Ekstern lektor i pædagogik ved Københavns Universitet fra 1996. Lærer ved Vordingborg Statsseminarium, pædagogik og historie/samfundsfag, 1996-98. Fra oktober 1998 lærer ved Haslev Seminarium i historie/samfundsfag.

Peder Flansmose

Født 1944

1963 student fra Slagelse Gymnasium. 1969 cand. scient. fra Københavns Universitet med matematik som hovedfag og fysik som bifag. 1969-70 ansat på Rungsted Statsskole. 1971 Ansat på Næstved Gymnasium og HF 1992-96 timelærer på Næstved Handelsskole. Aug. 98 timelærer på Haslev Seminarium.

Lars S. Arndal

Født 1964

1992 mag.art i litteraturhistorie fra Aarhus Universitet; derefter et par år som rejsende undervisningsassistent på universiteterne i Århus, Odense og København. 1994-96 Dansk lektor ved Tartu Universitet i Estland. I 96/97 ansat som årsvikar ved N. Zahles Seminarium i dansk, retorik og skrivning. 97/98 Informationsmedarbejder ved Dansk Litteraturinformationscenter. Siden august 1998 ansat som adjunkt i dansk ved Haslev Seminarium.

Erik Torm

Født 1943

Lærereksamen fra Haslev Seminarium 1967 med dansk og samtidsorientering som liniefag. 1966-1979 lærer på Herfølge Skole. 1972-1974 pædagogisk medarbejder på Amtscentralen i Roskilde. 1974-1979 konsulent for pædagogisk udviklingsarbejde i Køge og Vallø kommuner. 1979-1985 skoleinspektør på Holmeagerskolen i Greve kommune. 1985-1998 skoleinspektør på Holmegaard skolen i Fensmark., Holmegaard kommune. Desuden skribent- og kursusvirksomhed omkring skoleudvikling og ledelse. Fra august 1998 ansat som lærer i historie/samfundsfag og skolen i samfundet ved Haslev Seminarium.

Niels Erik Borges

Født 1957

1983 lærer fra Vordingborg Seminarium med historie og samfundsfag som linjefag. Ansat i Køge kommune fra 1982 og siden 1991 undervist på Ølby Skole fortrinsvis i historie, samfundsfag, dansk (pt klasselærer i en 8. klasse) og engelsk. 1992-97 undervist i Køge Ungdomsskole i fagene filosofi, psykologi og astronomi. 1998 B. A. i historie ved Københavns Universitet. Siden august 1998 ansat som timelærer i historie/samfundsfag.

Nanna Paarup

Født 1968

1987 student fra Haslev Gymnasium. 1995 cand.merc. fra Handelshøjskolen i København 1995 Vikariat hos Chr. Hansen A/S i Roskilde. 1996/1997 Projekt- og informationsmedarbejder hos Finn L. & Davidsen I/S, København. 1998 Voksenunderviser fra Haslev Seminarium Siden august 1998 ansat som administrationssekretær ved Haslev Seminarium.

Sussie Isling Olthaver

Født 1963

1980-81 etårig Handelseksamen. 1982-84 Udlært ekspedient hos J.C. Nielsen, Roskilde 1985-93 Ansat i Bilka, Hundige 1998 Ansat som rengøringsassistent på Haslev Seminarium.

Skolebyen Haslev

af Bent Schmidt, forhenværende lektor i billedkunst v. Haslev Seminarium

»Velkommen til Haslev – skolebyen i det grønne.« Sådan var byens slogan for nogle år siden. Nu er det ændret til »byen i det grønne«. Af beklagelige årsager.

Først forsvandt håndarbejdsskolen samt husholdnings- og landbrugsskolen. Den sidste blev dog erstattet af en velfungerende og velbesøgt ungdomsskole. Så gik det ud over byens ældste højskole, der måtte lade livet og blev erstattet af en udmærket idrætsefterskole. Det var måske ikke så galt endda, men gennem de senere år er Haslev Teknikum kommet i farezonen. Først blev det lagt sammen med Danmarks Tekniske Universitet i Lundtofte, men det viste sig ikke at være nok til at redde skolen, der i en årrække har lidt under mangel på tilgang af studerende. Skolen står foran sin lukning, og hvad kan den store institution med sit fine kollegium så bruges til? – I skrivende stund er der ingen, der ved det.

Måske en Tvind-skole?

Sidste år var der heftig debat om SEAS' administrationsbygninger på Tingvej. De har stået tomme i et par år, fordi SEAS var tæt ved at gå fallit og derfor måtte rykke alle sine aktiviteter sammen på Nordborg, hvor kraftværket har ligget siden 1912.

Tvindskolerne ville gerne købe de tomme bygninger til en efterskole. Der var meninger både for og imod, men til sidst sagde myndighederne nej, fordi der var for lidt udenomsplads til en skole.

Det sidste nye er, at det gamle Carstensens Hotel, som SEAS også ejede, er blevet til en produktionsskole, mens Haslev kommune har købt de store kontorbygninger af SEAS for en meget favorabel pris. Og nu går diskussionen så på, hvordan byrådet skal udnytte de store bygninger bedst. Det er der naturligt nok meget delte meninger om.

Ikke langt fra SEAS-bygningerne ligger det engang verdenskendte mejeri Trifolium. I

mange år har det været anvendt til meget forskellige formål, men mejeri bliver det aldrig mere. Den sidste virksomhed forlod det for et par år siden, og bygningerne, der ikke bliver vedligeholdt, har været udsat for hærværk, ildspåsættelse m.m. Nogle entusiastiske Haslev-borgere har forsøgt at lave en plan for en restaurering så der kunne blive mejerimuseum, koncertsal, teater, mødelokaler o.a., men man mangler det helt afgørende, nemlig en 15-20 millioner, så skulle nogle af vore læsere værre interesserede, vil komiteen sikkert blive meget glad.

Alt det foregående kan lyde lidt trist og negativt, som om Haslev er ved at gå i stå, men det er ingenlunde tilfældet. Tingene ændrer sig bare. Gammelt må forsvinde, og nyt dukker op. Haslev er stadig en by med mange unge mennesker, og derfor spiller sporten en stor rolle. I en halv snes år har der stået en ny sportshal på ønskesedlen, og nu er den realiseret, så byen har tre haller foruden en ud-

nærket svømmehal. Om kort tid har Haslev Gymnasium også sin egen sportshal, der ligger placeret diskret i den sydlige del af parken. Da den berømte arkitekt Steen Ejlert Rasmussen for mange år siden så det store ubebyggede areal, der ligger syd for byen, sammenlignede han Haslev med Cambridge, og han kaldte området for Skoleparken. Den har ligget hen som åbent

land i mange år, men nu er der ved at ske noget. Man ønsker at bevare byens særpræg, så der kommer ingen eller meget få bebyggelser i området, men den vestlige del – et sumpet område, der var alt for tæt bevokset med pil – er nu delvis ryddet og gjort til græsning for Dexter-kvæg, mens resten efterhånden vil blive udlagt dels til skov og dels til åbne arealer, hvor Haslev-borgerne kan færdes frit og måske

også dyrke lidt sport. Det er et stort projekt, som det tager mange år at realisere, men det vigtigste er, at man nu har besluttet, hvad man vil med området. Og ikke mindre betydningsfuldt er det, at den helt unikke udsigt fra Haslev mod syd ud mod Gisselfelds skove bliver bevaret. Så skoler eller ej: Haslev er stadig byen i det grønne.

Artikel fra seminariets årsskrift 1928

»Stævnet 1928«

af Olga Torsbakke

Det maa selv de værste Skumle-
re indrømme, at i Aar var Ram-
merne om Elevstævnet i Orden.
Danebrog vajede fra den genrej-
ste Flagstangs Top, den sidst saa
haardt savnede Æresport
prangede over Sem.s Laage, og
Dørene til de gammelkendte

Haller stod paa vid Gab. Der
var aaben Vej ind til et Sem. saa
straalende, som det kun kan
være umiddelbart efter, at
Haandværkerne har forladt det,
alle Møder blev holdt i den flag-
og blomstersmykkede Festsal,
alle Lærere var til Stede, kort

sagt, der manglede intet – und-
tagen en Del gamle Elever. Vi
var mange Deltagere, – Traver-
banen svarede bedre end nogen.
Sinde til sit Navn – men For-
eningen har flere Medlemmer
og Sem. endnu flere Dimitten-
der.

Deltagere i Elevstævnet 1928.

De narrede for øvrigt sig selv, de gode Mennesker, der blev borte. For Stævnet 1928 blev en Succes, derom var vi alle enige. Det var nu ikke Rammerne, der skabte denne Succes, selv om de naturligvis har deres Betydning, og selv om vi skylder dem, der skabte dem, stor Tak. Det var heller ikke den Aandens Berøvelse, man bød os, de mange gode og kloge Ord, vi fik Lejlighed til at høre, selv om de ogsaa hørte med til Stævnet og fortjener at mindes med Tak og Glæde. Men det, der virkelig betød noget, var selve Samværet og Mødet, som Hr. Lambertsen i sit Indledningsforedrag betegnede som Stævnets Aand.

Naar, hvor og hvorledes denne Aand kom, vidste ingen bestemt; men vi var mere tilbøjelige til at mene, at det var under et Maaltid end under et Foredrag, vi gættede paa Højskolens pisesal fremfor Sem.s Festsal, og vi var materielle nok til at mene, at vi spiste os sammen, og ved Bordene, hvor vi til Hr. og Fru Pagh-Petersens Fortvivelse kæmpede en sejrrig Kamp for at holde Aargangene sammen uden Hensyn til Kuverternes Antal, ved disse Borde skete det meste. Navnlig Kaffeboardet med det fri Samvær om Aftenen gjorde Underværker. Her følte vi Stævnets Aand.

Den var en Mindernes Aand,

Seminariet i Festdragt.

der bestandig fik det til at svirre i Luften: Kan du huske? Kan du huske? men den var mere end det. Den var ogsaa en Forryngelsens Aand, der bragte os Aar tilbage i Tiden. Alle de Forandringer, man ved første Gensyn havde konstateret hos den forhenværende Lærer og Kammerat, fik den til at glide væk. Man saa atter det gamle Ansigt, den gamle Skikkelse, det var ikke længere Hr., Fru eller Frk. den og den, men det var Fornavn og Efternavn som dengang. Den Blaserthed, som Alderen og Forholdene let bringer med sig, forsvandt som Dug for Solen og afløstes af gamle Dages Begejstring. Vi blev atter Haslev Rister, der gik paa Jordens bedste Sem. og havde Jordens bedste

Lærere og Jordens bedste Kammerater.

Det var morsomt at være sammen paa de gamle Steder og gøre de gamle Ting om igen, lige fra Villa Galina-Udflugten og til Turen Arm i Arm i Anlægget; men det bedste var, at de kunde taale at gøres om, uden at Minderne tabte i Værdi derved. Vi ved efter dette, at den nuværende værdige Pædagog i det betroede Embede, selv om han paa mange Maader er vokset bort fra Livet paa Sem., aldrig vil naa til at trække paa Skulderen ad det eller føle sig hævet over det.

Og derfor tør vi kalde Stævnet en Succes.

Oplevelser fra Sydslesvig

af H. Lassen Jørgensen, Slesvig

Så gik igen et år, et år rigt på skuffelser, men heldigvis flere glæder i arbejdet i Slesvig by. Men det er svært at være med til at bygge en skole op. Gang på gang fristedes man til at øve faneflugt. Men når jeg så gik ind i stilhed for Guds åsyn, så blev jeg klar over, at det var Gud selv, der havde sendt mig derned til denne forsømte missionsmark. Hvor det stakkels folk har måttet og må lide, fordi Danmark svigtede dem gang på gang i historiens løb.

Vi begyndte med fire fuldtuddannede lærere – men ca. 1300 børn, nu er der 18 lærere. Det er fremskridt. Det var en stor oplevelse at være med til at føre de mange små til Danmark i sommerferien. Kunne alle de mange kære danske »plejeførelde« stå dernede i Padborg og opleve den jubel og modtage den tak fra flokken på hen- og hjemreisen. (Men her kunne kolleger rundt omkring i Danmark gøre os en stor tjeneste ved at meddele os navnene på de enkelte af vore elever, der gør os skam og ikke ære!) – I det forgangne år

har jeg taget tid til at besøge mange af mine børns hjem. Det betyder altid meget at lære hjemmene at kende, at høre om deres små, evt. store sorger og prøve på at hjælpe hist og her. Det har været en stor oplevelse for mig. »Vantro venner« i Aabenraa regnede selvfølgelig med, at jeg derigennem ville få næsen fuld ved at opdage, at danskheden dernede måtte være på gyngende grund, uægte og konjunkturbestemt, så jeg hurtigt ville pakke mine sager og drage tilbage til Aabenraa til en bedre anvendelse af mine kræfter! Men det modsatte skete – jeg taler kun om forholdene i Slesvig by, andre steder kender jeg for lidt til. – Jeg så, at man mente det alvorligt med omsindelsen, man ønskede det bedste – deres børn opdraget i kristelig ånd, dansk kultur og sprog. Man ville nu selv gå den vej, koste hvad det koste ville! Sjældent har jeg set det modsatte. Ved at se indenfor i hjemmene gik det op for mig, hvor svært de fleste har det! Mange steder er faderen død, savnet ell. i fang-

enskab! Det kniber så for moderen at holde hjemmet oven vande, for pensionen – understøttelsen er meget lille. Desværre er man ofte blevet vidne til, at en mor sælger sig selv eller de store pigebørn til en engelsk »ven« for at få det daglige brød. Så sker det forfærdelig triste, at en fader pludselig dukker op fra fangenskab, hvor han måske har opholdt sig i 7-8 år, og finder pladsen i konens hjem og hjerte optaget af en anden. For nogle uger siden oplevede jeg at en stor pige på 15 år midt i en time begyndte at græde så hjerteskræende. Jeg tog hende med uden for døren og spurgte hende kærligt, hvorfor hun græd. Svaret lød: »Far er kommen hjem fra fangenskab, men mor vil ikke have med ham at gøre, da hun har fået en anden!« Ja, sådan er krigen, mange bånd løsnes, ja brister. Det kniber meget at skaffe føde til de små. Man prøver at skaffe noget fra Danmark, men det er kun som en dråbe i havet. Valget i oktober satte præg på alt arbejde i Slesvig, også skole-

arbejdet! Desværre blev børnene
ført med ind i valgkampen, og
følgerne har endnu ikke lagt
sig. Gang på gang er man vidne
til små fægtninger mellem dan-
ske og tyske børn! Det er jo også
meget uheldigt, at vi har lege-
plads fælles med tyskerne. Tit
så man ned for at skille de
tæmpende ad! En aften – timer-
ne var ved til kl. 18 kom 5-6
store piger slæbende med en
mindre tysk dreng hen til mig.
Jeg spurgte dem, hvad han havde
gjort. De viste mig en piges
tåbe, der var fuldstændig hvid
af mælk. Jo, nu i mørket havde
man set sit snit til at hævne sig!

»Hvorfor har du gjort det?« »Jo,
for nogle uger siden var der
danske drenge, der bombardere-
de os med sten!« Nå, han
mødte dagen efter og bad om
forladelse, og så var det ordnet.
Men hvor er vore børn og unge
vågnet op efter valget. Hvor
gjorde det vore landsmænd
ondt dernede, da Danmark
kunne nænne at give dem det
dolkestød bagfra lige før valget,
idet man udsendte resultatet af
Londonkonferencen! Man mø-
der gang på gang det spørgs-
mål: Hvad vil Danmark? De
svigter os da vel ikke? Hvad skal
jeg svare dem efter nytår?

En ting endnu. Hvorfor er der så
få lærere, der melder sig til tje-
neste dernede? Ja, det er beha-
geligere at blive herhjemme i
den trygge tilværelse, i stedet for
at rejse ned til slid og et primi-
tivt liv! Men det lønner sig dog.
Der er noget så herligt ved ar-
bejdet dernede og især forholdet
til de små, som ikke kan beskri-
ves. Gid danske lærere – og især
kristne – ville følge kaldet, når
det lyder fra Sydslesvig: Kom
over og hjælp os! Godt nytår for
Sydslesvig og Danmark.
En hjertelig hilsen til kendte og
ukendte Haslevitter – især fra
22.

Løgumkloster-kronike 1998

af Gunnar Jensen

Gunnar Jensen, opvokset i København og dimitteret fra Frederiksberg Seminarium i 1951. Ca. 10 år lærer ved Haslev borger- og realskole, derefter i 21 år skoleinspektør ved Skårup Seminariums øvelsesskole. Formand for Danmarks Praktiklærerforening i nogle år og fra 1988-94 lærer ved Løgumkloster Høj-skole.

Har bl.a. udgivet bøgerne: »Mit barn er døbt – og hvad så?« i 1975, »Folkeskolens krise i Grundtvigs fædreland« 1982, og »De levendes land – drøm og virkelighed« i 1996.

Jeg er blevet bedt om at fortælle lidt om, hvordan det er at bo i Sønderjylland i dag sammenlignet med den optrykte 50 år gamle beretning om en lærers oplevelser i af dansk og tysk i årene lige efter krigen. Hurtigt bliver man klar over, at det unægteligt er en helt anden ver-

den. Hvor er der løbet meget vand i stranden siden! Men der er selvsagt også forskel på at bo nord og syd for grænsen, selvom spændingen mellem tysk og dansk findes begge steder. Når jeg i 1988 valgte at flytte hertil var en blandt mange årsager, at Sønderjylland altid har interesseret mig, og jeg er blevet bekræftet i, at her har den danske historie udfoldet sig klarere end andre steder, og man bogstaveligt talt »vader« i historien, hvor man så vender sig hen henede. Under min opvækst i København, i de 10 år, jeg tilbragte i Haslev, og de 21 år på Fyn spekulerede man ikke særligt over, at man var »dansk«. Men det gør man på disse kanter. Løgumkloster stemte sig i 1920 med kun 51% til Danmark, og her fra vort hjem kan vi høre børnene lege i den tyske »Kindergarten« ved siden af, og overfor os bor en, der ofte får besøg af »Sozialdienst Lügumkloster« og af den tyske præst, der har sin præstebolig lige herved. Og for at det ikke skal være løgn, så bor vi i et

»tyskerhus« fra 1910. Ved at kaste et blik ned ad gaden her, ser man tydeligt forskellen på de danske og de tyske huse. En af mine gode bekendte er fra de tyske mindretal – der har en repræsentant i byrådet – og han og jeg har flere gange optrådt sammen (han spiller ligesom jeg klaver) i forskellige revysammenhænge. Vi har et »tyskerhjørne« i byen, hvor fornemme gamle villaer har været beboet af velhavende tyske forretningmænd.

Er det hele da så ét fedt? kunne man spørge. Nej, så sandelig ikke. De nationale følelser ligger lige under huden. Det så man for eks., da Sønderjyllands amtskommune ville danne et samarbejdsråd med nordtyske kommuner – oven i købet fik det vedtaget på datoen den 5. maj! De hævdede som et eksempel, at med et sådant samarbejdsorgan ville man i fremtiden kunne undgå flere anlæggelser af store lossepladser lige syd for grænsen. Men da brød oprøret ud med fakler langs grænsen og massevis af møder og indlæg i aviserne.

Gunnar Jensen.

Men samtidig er det karakteristisk, at der vel ikke i Danmark er forholdsvis flere EU-tilhænger end netop i Sønderjylland. Så billedet er broget. Her i byen fejrer man hvert år afstemningsdagen, og i kirken mindes man den første søndag efter 11. november – første verdenskrigs afslutning – dem, der faldt under denne krig. Stavgævek sætter mange mennesker lys i vinduerne den 4. maj om aftenen, og på 50-årsdagen for befrielsen i 1995 holdtes en meget stor festlighed, arrangeret af byrådet. Jeg havde i øvrigt en oplevelse at blive bedt om at skrive en frihedssang til da-

gen, hvortil min gode ven og kollega, komponisten Aksel Krogslund Olesen komponerede en god melodi. Jo, her i byen er man stadig enten dansk eller tysk og markerer det klart. Men aldrig før har jeg tænkt på – hvad en tysksindet gjorde mig opmærksom på – at det tyske mindretal aldrig optræder med tyske flag, medens det danske mindretal syd for grænsen hvert år marcherer gennem Flensborg med masser af danske flag. Her i landet skal man have politiets tilladelse til at anvende udenlandske flag; det skal man ikke i Tyskland. Men det mest spændende er det

historiske sus, der er overalt. Et par eksempler: Da jeg som højskolelærer var på en tur med et hold ved Dybbøl, kom en ældre dame hen til mig og spurgte, om vi også kom til Bøffelkobbel, hvor to danske soldater blev begravet i en privat have i 1864 (Jfr. Drachmanns »De vog dem, vi grov dem en grav i vor have«). Hun ville gerne derhen, for den ene, der lå der, var en af hendes forfædre. Og mærkeligt nok: Samme dag havde en af mine kolleger også været på tur og bl.a. dvælet ved en mindesten i Bredevad for to soldater, der faldt den 9. april 1940. Da de kørte videre, sagde en af deltagerne: »Ja, jeg, var selv med!« – Så bliver historien meget nær. Det gør den også, når man kan gå sig en tur i en skov lige uden for byen og gøre ophold på en stor åbning, der kaldes »Dronningedalen« efter Margrethe Sprænghest, kong Kristoffers dronning fra 1200-tallet. Iflg. sagnet skulle hun have slået lejrhær, før hun drog syd på og blev slået i slaget ved Lohede i 1261. Til det nationale hører også her

omkring det royale. Dronning Ingrid er protektor for refugiet og kommer engang imellem uanmeldt og deltager i aften-sangen i kirken. Og man var heller ikke kede af det, da prins Joachim og Alexandra slog sig ned i vor nærhed. Min kone var ved at støde sammen med prinsessens forældre engang i Kvickly!

Det mest fascinerende er dog den pragtfulde klosterkirke. I år er det netop 825 år siden, at nogle munke kom hertil for at anlægge klosteret. I »Slotter«, hvor der nu er præstehøjskole, boede Brorson i sine unge dage, og nogle mener, at det var her, han skrev »Op al den ting ...« inspireret af engen, der ligger mellem refugiet og højskolen. Byen har også sine klokker, som nogle måske vil vide gennem

TV-transmissionen fra klokkespillet 25 års jubilæum i efteråret. Og kirkens klokker kan vi lytte til i vor have – også når ringningen slutter med de ekstra bedeslag for jomfru Maria, et levn fra den katolske tid. En god skik er det ligeledes, at når en i sognet er død, da ringer klokkerne kl. 11 om formiddagen. Og når klokkerne ringer søndag kl. 14, da ved vi, at nu er der tysk gudstjeneste.

Da jeg holdt op som højskolelærer, valgte min kone og jeg at blive her i byen, og det har vi ikke fortrudt. Den er spændende som få, og den ligner Haslev m.h.t. skoler og institutioner: refugium, højskole, præstehøjskole, pædagogisk institut, kirke-musikskole, 2 efterskoler m.m. Det betyder liv og glade dage og mange spændende mennesker.

Det er der også, når vi har det årlige kræmmermarked – kaldet »Kloster-mærken« – med gøglergudstjeneste som indledning. Og så må vi jo vænne os til det lokale »språch« med vendinger som »alsoe« og »møjn«, hver gang man forlader en butik. Vi er i øvngt efterhånden en helt Haslev-koloni her i byen, fordi de mange institutioner har loket os hertil.

Vi nyder også at synge med på vesteregns »nationalsang« fra lige efter genforeningen: »For en fremmed barskt og fatigt ...« med verset:

*Østpå knejser over sletten
som en kæmpe Kloster kirke;
vestpå mindet stedse taler
om Hans Schacks og Rantzaus
virke ...*

Artikel fra seminariets årsskrift 1958

Byggeriet af festsalen

af Inger og K.F. Brøndbjerg

Skoleåret har stået i byggeriets tegn. Efter kontrakten skulle det hele have været færdigt midt i november 1957. Men det blev kun på papiret. Med nød og næppe fik vi gymnastiksal og omklædningsrum færdige en måned ind i skoleåret, og musikrummene i den nye bygning blev færdige, så vi kunne tage dem i brug 1. november, da 3. klasserne vendte hjem fra

vikartjenesten. Festsalen blev først færdig i marts og blev første gang taget rigtig i brug ved koncerten den 16. marts. Vi holdt andagt der de sidste to uger af marts, idet 4. klasserne gerne ville opleve den nye sal nogle gange, inden de fik læseferie omkring 1. april. Køkken og spisesal blev først færdige i forsommeren 1958. Haveanlægget foran seminariet er blevet

nyanlagt efter klostergartner Wegedes tegninger. Alleen er blevet tyndet meget ud, så man kan se bygningerne. Vi synes, han har fået et smukt anlæg ud af det – lyst og festligt med de hvide bygninger, gamle og nye, som baggrund.

Vi er glade for at være færdige med byggeriet, så arbejdet nu kan gå sin rolige gang i de nye, smukke rammer.

Den nye fløj.

»Et arbejdsliv«

af Ernst Arne Nielsen, dimmiteret 1928

Ernst Arne Nielsen født i landsbyen Brandelev. Lærereksamen Haslev Seminarium 31/5 1928. Pensionist 1/8 1976 fra Rødovre Skole (Manglede da 5 måneder og 11 dage i at blive 70 år).

37 klassekammerater og jeg slog vore folder i årene 1925 til 1928, da vi fik vort eksmensbevis den 31. maj 1928 og festede om aftenen i »Villa Galina« på 1. sal, hvor vandremappen stiftedes, og så udfoldede vi os her i Haslev og nærmeste omegn hver på vores egen facon.

Her på seminariet var det i vor tid tradition at starte hver time med en sang eller salme fra høj-skolesangbogen. Læreren skrev et nummer på tavlen, eller en elev gjorde det.

19. januar 1925 blev jeg så optaget i seminariets forberedelsesklasse. I begyndelsen boede jeg i et kvistværelse, Søndergade 3, (nu SID), lige over for seminariet.

I det andet kvistværelse boede

min nabo, Verner Sidenius, som indstillede mig til at være bratschist i Thures orkester (eller Haslev Byorkester) efter ham. Han fik lærereksamen i maj 1925. I lærer Thures orkester havde jeg mange dejlige oplevelser, bl.a. koncerten på Haslev Jernbanehotel 1925, hvor vi spillede Lumbyes »Drømmebil- leder«, i hvilken jeg havde en pizzicato-solo på bratsch.

På seminariet havde vi den blinde musiklærer Grahn i violin. Den, der havde den sidste time på seminariet, måtte følge ham hjem til hans villa på den modsatte side af Søndergade. Som nybagt lærer 31. maj 1928 fik jeg arbejde som praktikant hos lærer Ravn, Næstelsø Skole, og osse som vikar ved Næstved skolevæsen samt enkelte omegnsskoler. Blandt eleverne i 3. klasse i Næstelsø husker jeg min lillebro'r Sigfred, der nylig er fyldt 80 år.

En efterårsdag kom Aksel Dahlerup med radiovognen til Toksværd for at lave en udsendelse om høstfest i forsamlingshuset. Han kom osse til skolen, hvor

jeg blev bedt om at optræde med mit sangkor. – Uden at nogen bemærkede det, havde Dahlerup ført en ledning med mikrofon fra radiovognen over til brændselsskuret, hvor mikrofonen ophængtes. Her samledes en del elever, langt fra skolens hovedindgang, hvor lærerne med flere var samlet.

Senere kaldte Dahlerup alle hen til radiovognens højttaler for at høre hvad mikrofonen havde optaget af sangkoret, også den på brændselsskuret. De elever, der stod der, fik nu alt det at høre, som de havde sagt om deres lærere. De var nok mest forundrede, ja paf, af alle.

Lærere får i regelen kælenavne. Jeg kaldtes »Lille Niller« og »Violintarzan«. På Rødovre Skole tog det engang overhånd med, at ældre elever brækkede træpegepindene. De lå på hyl- den ved tavlen. Skoleinspektøren købte da en lille pegepind, på 12 cm der nemt var til at forlænge til 59 cm, til hver af skolens lærere. Da var det slut med at brække pegepinde.

Da Rødovres skolebibliotek ind-

vedes i den nye tilbygning til kolen, dirigerede jeg skolekolet. Senere fik vi besøg af den polske Mandy Tworek (født på Nørrebro af polske forældre). Han gjorde bl.a. noget morsomt og underholdende i det store fælleslokale, hvor han kaldte en af de mange større elever hen til sig og overlod ham sin violin og

buen. Eleven skulle så stryge med buen på strengene, mens Tworek satte sine fingre på strengene. Det blev der nydelig musik ud af. På samme måde kaldte Tworek skoleinspektør Wichmann til sig, og det samme gode resultat forelå. – Nu begyndte eleverne så i kor at råbe: »Nielsen – Nielsen!« Så fik jeg Tworeks violin

og spillede Haydns Rondo af Trio nr. 1 med akkompagnement af Henriksholms Kirkes organist. Til min 90-års fødselsdag sang vi »Lover den Herre, den mægtige konge«. Den er for mig som en tak til Gud for alt det vidunderlige, som jeg har oplevet i mit lange liv.

Fra venstre: Svend Arne, Arne Helligsøe, Ernst Nielsen, Sigfred Nielsen, Lise Brandelev, Jette Sigfredsdatter, Malte Helligsøe, Britt Helligsøe, Annemarie Helligsøe samt Villads Knudsen.

Mindeord

Edel Westergaard Rasmussen
Frk. Rasmussen døde 25.3.98, 84 år gammel.

Kort efter sin lærereksamen rejste hun til Madras i Indien for af afløse Lydia Larup (dim. 32) som lærer for 2 børn i et hjem, hvor faderen var englænder og museumsdirektør.

Det blev indholdsrige år i Indien og hun har alle årene siden bevaret forbindelsen med sine 2 elever, der som voksne fik stilling og familie i England.

Hun kom hjem fra Indien ved nytårstid 1940 og boede hos sine forældre, Søndergade 29, tog faglærereks. og underviste i engelsk på seminariet fra 43 til 60. Hun var en dygtig og samvittighedsfuld underviser, meget afholdt af de studerende.

Da begge forældre var døde blev hjemmet solgt, og hun flyttede til en lejlighed i en boligblok,

hvor hun glædede ældre beboere ved at ordne betroede byærinder eller læse for svagtseende. Hun fik også tid til at gå ture i omegnen, indtil svaghed begyndte at melde sig for ca. 3 år siden, en svaghed som forstærkedes og medførte flere sygehusophold.

Knud Jacobsen

Knud Jacobsen døde den 16. august 98 efter kort tids sygdom.

Han kom til Haslev Gymnasium som adjunkt i 1949, var rektor i årene 1965-85. I hans rektortid blev det private gymnasium med kostskole ændret til amts-gymnasium, en omstilling, som han var med til at formidle på eksemplarisk vis.

Fra 1956 og nogle år fremover var han timelærer i naturhistorie på seminariet.

Henry Lyster (-27)

Lyster døde 4. december 97, 91 år gammel. Han var lærer på fødeøen Bornholm, indtil han i 50 blev overlærer i Ballerup, og fra 63 til sin pension viceinspektør samme sted. Ved sin død var

han bosat i Middelfart. Han var kendt som Dahlia expert og havde i sin have et enestående område med disse planter.
Søn: Hans dim. 54.

Kristine Pedersen (-27)

Frk. Pedersen døde sommeren 97. Hun blev 94 år. Hun var lærer forskellige steder, bl.a. ved Rødkilde Højskole, inden hun i 40 kom til Vejby i Nordsjælland hvor hun var til sin pension. Hun havde videreuddannelse i forskellige fag på DLH. – Hun tog aktiv del i sognets liv uden for skolen som medlem af menighedsråd og foredragsforeningens bestyrelse. Hun var alle årene medlem af vor elevforening.

Alfred Henriksen (-29)

Henriksen døde 15. april 98. Han blev 97 år gammel. Han havde ansættelse 3 forskellige steder, inden han i 56 kom til Snejbjerg, hvor han var resten af sin levetid, først som lærer ved en lille skole, senere som overlærer ved centralskolen. Han deltog i sognets kirkeli-

ge liv og var en årrække for-
mand for en Sudankreds.

Elisabeth Hansen f.

Büløw Davidsen (-32)

Lis døde 30. maj 98 kort før sin
90 års fødselsdag.

Hun var datter af højskolefor-
stander P.A. Davidsen, som stod
i spidsen for Haslevs udvikling
som skoleby. Hun var den sid-
ste, der døde af forstanderpar-
rets store børneflokk. Lis havde
en omfattende klaveruddan-
nelse før hun begyndte på semi-
nariat. Efter sin dim. var hun
privatlærer i Moskva et år, og
kort efter blev hun lærer ved
mellemkolen på Kolding Gym-
nasium. Da landets mellem-
skoler ophørte i 62 fik hun som ud-
dannet talepædagog stilling
som sådan ved Kolding skole-
væsen til sin pension i 78. – Hun
var alle årene i Kolding aktiv i
byens musikliv, spillede i Kam-
mermusikforening og i de sene-
re år i mindre grupper.

Søskende dim. fra H.S.: Aksel
(24), Agnes (27), Sv. Otto (40).

Verner Jensen (-35)

Verner døde 27. juli 97, 84 år
gammel. Han havde stilling ved
skoler på Sjælland og søgte
samtidig en alsidig videreud-
danning, så da han i 48 blev
lærer i Vinde Helsing og i 58
overlærer i Kirke Helsing havde
han mange gøremål ud over

skolearbejdet: Formand for
Røde Kors, kredskasserer i DLF,
sognebibliotekar, leder af aften-
skole, komm. revisor m.m. – og
så var han også biavler.

Ellen Hansen (-45)

Ellen døde juli 98, 82 år gam-
mel. Hun har været lærer i Kø-
benhavn, boet i eget hus i Vi-
rum, indtil hun ikke magtede
det mere og var de sidste år på
plejehjem i Lyngby.

Henning Birk Nielsen (-49)

Henning døde 28. december 97
af en uheldelig cancer. Han
blev 71 år. Han fik stilling i Kol-
ding efter sin dim., men da han
kort efter var uddannet som
tunghørpædagog flyttede han
til Roskilde og havde Herlev
som arbejdsområde. De seneste
år boede han i Tåstrup.

Ingrid Poulsen f. Tange (-50)

Ingrid døde 2. november 97, 67
år gammel. Kort efter sin dim.
blev hun gift med Samuel (dim.
48) og de fik begge stilling ved
Gladsaxe skolevæsen. 1953-62
var de ansat ved Udby skole pr.
Stege som dens sidste lærerpar,
før den blev nedlagt. De flyttede
nu til Høng, hvor Samuel blev
skoleinspektør. I årene på Møn
var Ingrid øens tunghørpæda-
gog. Senere blev hun uddannet
talepædagog med virke ved fle-
re af skolerne i Roskilde Amt. –

Møn var fortsat en uforglemme-
lig og elsket ø for Ingrid og Sam-
uel. Der havde de deres ferie-
hus. Far: Richard dim. 24, søs-
kende: Birgit (57), Ejvind (67).

Ole Andersen (-52)

Ole døde 9. april 98 efter kort
tids sygdom. Han blev 70 år.
Han begyndte som lærer i Da-
lum, derefter i Løsning, hvor
han blev viceinspektør. 1964
kom han til Bording som skole-
inspektør. Der skulle foretages
centralisering af sognets 7 små
skoler til centralskole med over-
bygning i Bording. Opgaven
blev løst tilfredsstillende. Ole
var en dygtig forhandler og or-
ganisator, som med sit åbne og
ærlige væsen nød stor agtelse
hos alle. Stedets traditionelle
kulturværdier blev ikke tilside-
sat, selv om tidens pædagogiske
strømninger fik indpas.
Som pensionist havde Ole bl.a.
til opgave at være leder af re-
daktionsudvalget for Egnsbø-
gen. Brødre: Erland dim. 49,
Werner dim. 58.

Rosa Marie Pedersen f. Andersen (-55)

Rosa Marie døde 19. april 98, 68
år gammel. Kort efter sin dim.
blev hun gift med sin klasse-
kammerat Bent. De havde læ-
rerstilling et par steder, før de i
64 kom til Holmstrup ved Jyde-
rup, hvor Bent var skoleleder.

Da skolen blev nedlagt flyttede de til Jyderup, hvor Rosa Marie indtil hun blev syg underviste på Mørkøv Centralskole. Hun var en dygtig, højt værdsat lærer, der med sin kreative undervisning kunne engagere børnene. Da Rosa Maries sygdom blev alvorlig flyttede ægteparret til Himmelev for at bo tæt ved nær familie

Hans Jørgen Doll (-59)

Hans Jørgen døde, 13. marts 98, 62 år gammel. Han blev lærer i sin barndomsby Roskilde, først på Allehelgens skole, senere på Gråbrødre skole, indtil han i en ret tidlig alder blev sygepensjoneret.

Han fortsatte dog med at følge, om end på afstand, hvad der foregik i hans tidligere skoler. Han fulgte også med i seminariets liv gennem årsskriftet. Far: Jørgen dim. 25.

Sten Friislund (-62)

Friislund døde 27. april 98 efter kort tids sygdom. Han blev 64 år gammel, var født og opvokset i Haslev og uddannet som dekoratør i herreekvipering, inden han begyndte på seminariet. Han blev lærer på Haslev udv. Højskole i ca. 30 år. Han var i sind og virke højskolemand i ordets sande betydning, underviste i samfundsfag, dramatik, kunsthistorie m.m. Han

ledede studieture til Paris, Rom og Ægypten. En årrække redigerede han H.u.H.s skoleblad. Hans kunstneriske evner kom især til udtryk i hans keramiske arbejder, hvor stadig udvikling og fornyelse resulterede i enestående smukke resultater, der ofte kunne ses på udstillinger. – De senere år havde han sit eget værksted og galleri i Ulse Olstrup.

Anne-Lise Thomsen f. Fark (-66)

Anne-Lise døde 7. december 97 kort før sin 60 års fødselsdag. Hun havde en omfattende kontoruddannelse, inden hun begyndte på læreruddannelsen. Hun var lærer i Haslev, indtil hun i 74 fik stilling i Høng, hvor hendes hovedfag var tysk. I en årrække virkede hun tillige ved specialskolen. Hun var en dygtig underviser, der stadig søgte fornyelse ved at deltage i faglige og pædagogiske kurser. I sin forberedelse til undervisningen gjorde hun ekstra meget ud af at tilrettelægge stoffet, så det passede til de enkelte klassers standpunkt. Hun tog også eksamen i bl.a. regnskab, økonomistyring, forretningsengelsk m.m. Søster: Inger, dim. 64.

Kirsten Wiborg f. Rasmussen (-69)

Kirsten døde 5. januar 98, 50 år

gammel. Hun var lærer i Års, hvor tysk var hendes hovedfag. Fra 1980 var hun ansat ved Borremose Ungdomsskole, hvor hun foruden at undervise deltog i skolens mange aktiviteter og var meget afholdt. Hun var tillige aktiv i egnens kirkelige liv og specielt ydre mission gennem DMS. Hun havde haft lejlighed til at besøge missionsarbejdet på Madagaskar, som hun inspireret fortalte om i hjemlige kredse.

Mogens Fahnøe (-73)

Mogens døde 16. juni 97 af en fremadskridende og uhelbredelig cancer. Han fik sit hovedvirke på Asgårdsskolen i Ringsted. Han erindres som en erfaren speciallærer og talepædagog, der altid holdt sig ajour med den faglige udvikling, og der var en tæt relation mellem ham og hans elever, og han fulgte den enkelte elevs trivsel og udvikling.

Lise Andersen (-89)

Lise døde 10. august 97 efter længere tids kamp med en kræftsygdom. Hun blev 33 år. Hun skildres som et varmt og engageret menneske med stor viljestyrke. – Hun udførte et for tjenstfuldt arbejde med psykisk handicappede børn.

Årsberetning 1998

Haslev Seminariums Elevforening

Jakob H. Zeuthen, fung. formand

Foreningen har ført en meget stille tilværelse i det forløbne år. Foreningen gør sig synlig på to fronter.

Tak til Christian Hoppe for indsatsen i seminariets bestyrelse – og som foreningens kasserer. Også en stor tak til Jens Thøsing

Andersen for det store arbejde med foreningens årsskrift. Jeg vil her gøre opmærksom på, at redaktøren gerne modtager og drøfter forslag til artikler. Bestyrelsen forsøgte at hægte generalforsamlingen på seminariets elevstævne i august,

men stævnet blev aflyst, og dermed aflystes generalforsamlingen også. Men foreningen skal afholde en sådan, så derfor indkaldes hermed til generalforsamling d. 10. april 1999 kl. 10.30 på Haslev Seminarium med nedenstående dagsorden:

Dagsorden

Mød op og gør dig gældende. Vi har en forening med et fornemt årsskrift, og vores seminarium vil så gerne have foreningen som en del af sin profil.

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning.
3. Kassererens regnskabsafregning.
Fastsættelse af kontingent.
4. Indkomne forslag.
5. Valg af formand mm.
6. Eventuelt.

Emner, der ønskes drøftet under punkt 4, skal være bestyrelsen i hænde senest lørdag d. 27. marts 1999. Bestyrelsens adresser står i årsskriftet.

Regnskab for 1997-98

Beregning af kontingenter over giro

Kontingenter 1997

45	Servicegebyr	60,00 kr.
63	Servicegebyr	60,00 kr.
81	Servicegebyr	60,00 kr.
83	Porto	525,00 kr.
86	Porto	284,50 kr.
	Porto	5.329,50 kr.

Kontingenter 1998

2	Servicegebyr	45,00 kr.
19	Trykning	51.600,00 kr.
42	Saldo pr. 31/3-98	11.496,91 kr.
	I alt	69.460,91 kr.
		69.460,91 kr.

Ikke-kontingenter 1997

44	Saldo pr. 1/4-97	7.986,13 kr.
44	Rente	12,32 kr.
79	Rente	7,92 kr.
112	Rente	4,76 kr.

Ikke-kontingenter 1998

14	Salg til Haslev Sem.	20.850,00 kr.
42	Rente	9,78 kr.
	I alt	28.870,91 kr.
		-28.870,91 kr.
	Kontingenter over giro	40.590,00 kr.

Regnskab for 1997-98

Indtægter

Kontingenter pr. giro	40.590,00 kr.		
Kontingenter pr. kontant	1.050,00 kr.		
Kontingenter i alt	41.640,00 kr.	41.640,00 kr.	
Salg af årsskrifter		20.850,00 kr.	
Tilskud fra BG-bank		1.250,00 kr.	
<i>Renter og udbytte</i>			
- af girokonto	34,78 kr.		
- af bankkonto	40,96 kr.		
- af aktier	150,00 kr.		
I alt	225,74 kr.	225,74 kr.	
Kursregulering (fra 300 til 430)		1.300,00 kr.	
Indtægter i alt		65.265,74 kr.	65.265,74 kr.

Udgifter

Trykning	51.600,00 kr.		
Kuverter	1.000,00 kr.		
I alt	52.600,00 kr.	52.600,00 kr.	

Porto

I	252,00 kr.		
II	525,00 kr.		
III	284,50 kr.		
IV	5.329,50 kr.		
V	57,75 kr.		
Porto i alt	6.448,75 kr.	6.448,75 kr.	
Servicegebyrer		225,00 kr.	

Kontorhold

Blanketter	626,75 kr.		
Kopietiketter m.m.	254,00 kr.		
Kaffe m.m.	86,05 kr.		
Kontorhold i alt	966,80 kr.	966,80 kr.	
Udgifter i alt		60.240,55 kr.	-60.240,55 kr.
Overskud for 1997-98			5.025,19 kr.
Kassebeholdning pr. 1/4-97	7.628,58 kr.		+17.628,58 kr.
Kassebeholdning pr. 31/3-98			22.653,77 kr.

Aktiver

På bankkonto	6.178,33 kr.		
På girokonto	11.496,91 kr.		
Kursværdi af aktier	4.300,00 kr.		
Kontantbeholdning	0,00 kr.		
Aktiver i alt	21.975,24 kr.		-21.975,24 kr.

Haslev, den 9/8-98, Kassereren. Godkendt: Kurt Gammeltoft og Bent Grøndahl.

BG Bank
Haslev afdeling
Jernbanegade 17
4690 Haslev
Tlf. 56 36 55 50
Fax 56 36 55 55

